TAN
Milliyet bu adı alıyor

Milliyet

Sahip ve Başmuharriri : Siirt Meb'usu Mahmut SOYDAN

TAN
Milliyetin yeni adıdır

FIATI 5 KURUŞTUR. | 10 uncu sene No. 3242 | PAZAR | 17 ŞUBAT 1935 | Tel: { Müdür: 24310. Yazı işleri müdürü: 24319 İdare ve Matbaa: 24310

Almanyanın Cevabı

Londra görüşmelerinden sonra İngiltere ve Fransanın ileri sürdükleri önergelere (teklif) karşı Almanya cevabını vermiştir. Saygıdeğer o[illegible]yucularımızın, bugün gazetenin başka bir yerinde çıkan notayi okudukları vakıt anlıyacakları gibi bu hiç bir şeye cevap vermiyen bir cevaptır. Almanya'ya belli başlı şu önergeler (teklif) yapılmıştı:

1 — Hava andlaşması yapalım denilmişti.

2 — Avusturyanın erkinliğini (istiklâl) korumak için Roma'da protokol imzalanmıştır. Siz de buna giriniz denilmişti.

3 — Uluslar kurumuna geri gelmiye çağrılmıştı.

4 — Doğuda sınırların olduğu gibi kalması için bir andlaşma imzalanması ileri sürülmüştü.

Almanya cevabında, bu dört maddeden yalnız hava andlaşmasına dokunmaktadır. Prensip olarak hava andlaşmasının iyi bir iş olacağını onaylamakla beraber, bunun ne biçimde yapılacağını bildirmiyor. Bugün için bunu bildirmek te gerek değildi. Bunun için cevabın bu yüzden eksik olduğu söylenemez. Ancak şu yüzden eksik olduğu açıktır ki hava andlaşmasından başka hiç bir noktaya dokunulmuyor. Avusturya'nın erkinliği, uluslar derneğine geri dönülmesi, doğu lokarnosu gibi sorumlar (mesele) üzerinde hiç bir söz söylenmiyor.

Bunun içindir ki, Alman cevabı, Londra ve Paris'te iyi karşılanmamıştır. Paris basını ileri sürülen önergelerin bir bütün olduğunu yazmaktadır. Londra gazetelerinin de Alman notasında beğenmedikleri bir nokta genelsavaşı kazanan devletlerin henüz silâhlarını bırakmadıklarının Almanya tarafından yüzlerine vurulmasıdır. Gerçek Almanya, Versay andlaşmasile, bu devletlerin silâhlarını bırakmak gerekliği karşısında bulunduklarını cevabında bildirmiştir. Gazeteler diyorlar ki, Versay andlaşmasına uzaktan bile dokunarak söz söyliyecek Almanya değildir. Almanya bu andlaşma ile silâhsızlanmış iken, elçalıkluğu ile silâhlanmıştır. Almanya'nın silâhlanması Versay andlaşmasına karşı iken, Fransa ve İngiltere bunu yüzüne vurmaktan çekinmişlerdir. Şimdi Almanya çekinmeden, karşı tarafın silâhsızlanmadığını söyliyecek kadar ileri gidiyor.

Alman cevabında sezilen bir şey de şudur ki, Almanya'ya dahi bir araya gelerek görüşmeleri ve Almanya'yı yapılmış bir iş karşısında bırakmak istemeleri Almanları gücendirmiştir. Bu gücenme çoktan beri belli olmuştu. Şimdi cevabda deniliyor ki, İngiltere Fransa ile başbaşa vererek görüştüğü ve anlaştığı gibi, Almanya ile de doğrudan doğruya görüşerek bir takım prensipler üzerinde anlaşmalıdır.

İngiltere'nin böyle Almanya ile yalnız olarak görüşmekten pek kaçınamıyacağı anlaşılıyor. Çünkü bu, İngiltere'yi bir görüşmeye çağırmak demektir. Bunun içindir ki, İngiliz gazeteleri, gerek olursa, Bay Eden'in Berlin'e gidebileceğini yazmaktadırlar. Belki de Almanya'nın Avrupa barışını yeniden baştan kurmak gibi bir amaç güden önergelere karşı durumu bu görüşmelerden sonra anlaşılacaktır. Şimdi hiç bir şeye cevab verilmiyen cevabdan bu durumun ne olduğu anlaşılmayor.

A. Şükrü ESMER

Almanyanın cevabı beğenilmedi

İngiltere ile Fransa cevabı gözden geçirecekler

Almanya yalnız hava andlaşmasına girmeğe taraftar olduğunu bildirdi fakat diğer meselelere karşı sükûtla mukabele etti

Alman Hariciye Bakanı Fon Nörat

LONDRA, 16.A.A. — 3 şubat tarihli Fransız-İngiliz tebliğine Almanyanın vermiş olduğu cevabın resmî tercemesi şudur :

Alman hükûmeti, muhafazası gerek Almanyanın emniyeti ve gerek diğer milletlerin emniyeti namına lâzım olan sulhu temin için çalışmak arzuyu samimisinde İngiliz ve Fransız hükûmetleri ile hemfikirdir.

Alman hükûmeti, alâkadar hükûmetler arasındaki dostane itimad zihniyetini iyi bir surette karşılar. İngiliz ve Fransız hükûmetlerinin tebliği bu zihniyete terceman olmaktadır. Alman hükûmeti, Londra tebliğinin birinci kısmında bahsolunan meseleyi derin bir tetkikden geçirecek ve bu tetkiki yaparken sulh zihniyeti dahilinde ve Almanyanın Avrupanın göbeğinde vaziyeti itibarile emniyetini zaman altına alma kaygusunu gözönünde tutacaktır.

Almanya hükûmeti, bilhassa fevkalâde müsellah olan devletlerin Versailles muahedenamesinin derpiş etmekde olduğu silâhları bırakmaya müteallik ahkâmını tatbik etmemeleri yüzünden fevkalâde ilerlemiş olan silâh yarışı tehlikesinin istikbalde önüne geçme çarelerini hususî bir itina ile tetkik edecektir.

Alman hükûmeti, teslihat sahasında beynelmilel devamlı itilâfların ancak hükümranî haklarına sahib devletler arasında hasıl olacak serbestiye muvafakatile mümkün olacağı kanaatindedir.

Alman hükûmeti, anî surette yapılacak hava taarruzlarına karşı emniyeti imkân husulunde akdedilecek olan ve imzalarını koyacak devletlerin hava kuvvetlerinin tahrik eseri olmıyan taarruza uğramış devlet lehine doğrudan doğruya müdahalelerini iltizam edecek bulunan bir mukavelename ile artırma tek -

(Devamı 6 mcı sahifede)

İstanbul Vilâyeti sıhhat koruma komisyonu dünkü toplantısında..

Mekteplerin yeniden kapatılmasına lüzum görülmedi

Sıhhat koruma komisyonu dün toplandı ve kararını verdi

Difteri ile şiddetli mücadele yapılacak, sinemalar mürakabe edilecek

İstanbulun sıhhî vaziyetini tetkik ve son günlerde sarî bir şekil alan grip hastalığından dolayı mekteplerle, tiyatro ve sinema gibi genel yerlerin kapatılıp kapatılmıyacağı hakkında karar vermek üzere İstanbul vilâyeti sıhhat koruma komisyonu dün vali muavini Bay Rüknettin Sözerin başkanlığında toplanmıştır. Vilâyet sıhhat koruma komisyonunun dünkü toplantısında Maarif müdürü Bay Ali Haydar, Sıhhiye müdürü Bay Ali Rıza, kolordu baş doktoru, sahil sıhhiye baş hekimi Bay Galip Ataç Gureba hastahanesi baş hekimi Bay Omer Lûtfi, Bay Neşet Osman, baytar müdürü Bay Etem, Nafia baş mühendisi, eczacı Bay Hüseyin Hüsnü bulunmuşlardır.

Mekteplerde gribin yapmakta olduğu tesirat hakkında Sıhhat ve Maarif müfettişlerinin raporları okunmuş, doktorlarının mütaleaları dinlenmiştir.

Komisyonda söylenen sözlere göre mekteplerde grip azalmağa yüz tutmuştur. Mektebe gelmiyen talebelerin sayısı yüzde 18 - 20 arasındadır. Halbuki normal zamanlarda da gelmiyen talebe sayısı yüzde 10-12 yi bulmaktadır. Şu halde normale nisbetle arada görülen 8 - 10 fazlalık vardır.

Bu vaziyet karşısında komisyon mekteplerin yeniden kapanmasına lüzum görmemiş, ve şimdilik bu vaziyetin muhafazasına karar vermiştir.

Sinema ve tiyatrolarda

Hastalık en ziyade sinema, tiyatro gibi genel yerlerden alınmaktadır. Ko-

(Devamı 5 inci sahifede)

Atatürk

Büyük Önder İstanbuldan ayrıldı

ANKARA, 16. A. A. — Reisicümhur Atatürk garp vilâyetlerinden dolaşarak Ankara'ya dönmek üzre bu akşam İstanbul'dan hareket etmiştir.

Bütçe üzerinde Tetkikler

Bakanlar heyeti bütçe üzerinde tetkiklere başlıyor

ANKARA, 16 (Telefonla) — Maliye bakanlığı mülhak bütçelerden Evkaf umum müdürlüğünün 1935 bütçe projesinden başka bütün mülhak bütçeler üzerindeki tetkikatını bitirmiştir. Bakanlık 1935 bütçesi üzerindeki tetkikatını da ikmal etmek üzeredir. Bakanlar Heyetinin yarın toplanarak bütçeyi tetkike başlaması kuvvetle muhtemeldir. Bu toplantılar bir kaç gün sürecektir.

Buğday yolsuzluğu Tahkikatı

Silolardaki buğdayların ölçülmesi işi bitirildi

Buğday yolsuzluğu tahkikatile meşgul bulunan komisyon önümüzdeki perşembe günü çalışmalarını tamamlıyacaktır. Komisyon reisi ziraat müsteşarı Bay Atıf Bayındır ile Ziraat Bankası idare meclisi azasından Bay Kemal cuma günü Ankaraya dönecekleridir. Silolardaki buğdayların ölçüleri işi te bitirilmiştir. Şimdi, ölçüye ait hesaplar yapılmakta ve silo muamelâtile karşılaştırılmaktadır. Bu işle Ziraat Bankası müfettişi Bay Talât meşgul olmaktadır. Diğer heyetler, tetkikat raporlarını bugün, yüksek salâhiyetli komisyona vereceklerdir. Yolsuzluk işi, idarî ve hukukî cephelerden de tamamile araştırılmış ve tesbit edilmiştir. Öğrendiğimize göre, umumî tahkikat fezlekesi Ankarada hazırlanacak ve doğrudan doğruya Ziraat Bakanlığına verilecektir.

B. Atıf Bayındır

Kurultay başkanının tetkikleri

General Özalp Ispartadan geçerken

ISPARTA, 16. A.A. — Dün Ispartaya gelen kurultay başkanı General Kâzım Ozalp bu sabah Antalyaya hareketinden evvel Anadolu Ajansı muhabirine demiştir ki :

" Ispartayı şimdiye kadar görmemiştim. Ancak millî mücadelenin ilk günü

(Devamı 5 inci sahifede)

Tayyare Cemiyetinin Onuncu yılı

Moskovadan cemiyet reisine tebrik telgrafı

ANKARA, 16 A.A. — Tayyare cemiyetinin teşekkülünün onuncu yıl dönümü münasebetile Sovyetler — Ossoavyahim — reisliğinden Türk Tayyare Cemiyetine gelen tebrik telgrafı ile Tayyare Cemiyeti reisi Bay Fuadın verdiği karşılık aşağıdadır :

Ankara, Türk Tayyare Cemiyetine,

Tayyare Cemiyetinin onuncu yıldönümü münasebetile samimî selâmlarımı ve cemiyetin semeredar faaliyeti ve dost Türkiye cumhuriyeti tayyareciliğinin muvaffakıy[illegible] için halisane temennilerimi lûtfen kabul buyurunuz.

Sovyetler Ossoavyahim
Reisi AYDEMAN

Bay Aydeman, Ossoavyahim başkanı
Moskova

Türk Tayyare Cemiyetinin onuncu yılını bitirmesi münasebetile göndermek lütfunda bulunduğunuz tebrik telgrafına yürekden teşekkür eder, dost milletin yükselmesi ve cihana ün salan Sovyet havacılığının kuvvetlenmesi yoluna candan dilelerimle derin saygılarımı sunarım.

FUAD

Harp tehlikesi yok

Yunanistan sadece müdafaa tedbirileri alıyor

Erkânı harbiye bir tebliğ neşrederek verilen beyanatın mübalâğalı ta[illegible]da yazıldığını bildirdi

Atinadaki elçimiz Yunan Başbakanı ile görüştü

ATINA, 16 (A.A.) — Büyük erkânıharbiyeden verilen bir tebliğde, General Katenyotis'in geçenki beyanatının mübalâğa ile nakledildiği ve bu suretle, hududda öyle birşey olmadığı halde sanki bir harp tehlikesi varmış gibi alelâcele müdafaa tertibatı alınmakta olduğu zihabını verdiği söylenmektedir. Büyük erkânıharbiye, sulhün müemmen olduğu kanaatindedir. Bununla beraber, vazifesi icabı olarak tatbikı hükûmete ait bulunan her türlü emniyet tertibatını nazarı mütaleaya almaktadır. Bay Çaldaris, ayni tarzda beyanatta bulunmuştur.

ATINA, 16 (Milliyet) — Başbakan Çaldaris Yunanistanın Bulgar hududundaki tahkimatına dair gazetecilere verdiği beyanatta sulhü ihlâl edebilecek hiç bir endişe mevcut olmadığını ve umum erkânı harp başkanı Kateniodis'in beyanatına hayret etmekte bulunduğunu söylemiştir. Ceneral Kateniodis de bugün Harbiye Bakanı Ceneral Kondilis ile gene beraberce çalıştıktan sonra gazetecilere dünkü beyanatında Yunanistanı bir harbin arifesinde gösterecek derecede feci bir şekil verilmiş olduğunu söyliyerek sulhün devamına emin olduğunu bildirmiş ve demiştir ki:

Sadece müdafaa tedbirleri alıyoruz. İşte vaziyet bundan ibarettir. Başka türlü şayialar doğru değildir.

Türk elçisi Bay Çaldarisle görüştü

ATINA, 16 (Milliyet) — Türkiye elçisi Ruşen Eşref dün Başbakanı ziyaret ederek uzun boylu görüşmüştür. Hükûmet taraftarı gazeteler, bu konuşmaların mübalâğalı olarak gazetelere geçen Yunanistanın Bulgar hududundaki tahkimatına ait olduğunu yazıyorlar.

Yunanistan sefirine talimat verdi.

ATINA 16 (Milliyet) — Yunan hükûmeti Sofyadaki elçisine Bulgar hükûmetine hudut tahkimatına dair izahat vermesini emretmiştir.

Bulgaristanın tekzibi

SOFYA, 16.A.A. — Bulgar ajansı

(Devamı 5 inci sahifede)

Bay Çaldaris

Inkılâb kürsüsünde

Türkün medenî hakları ile şeriat arasında farklar

B. M. Esad dün şeriat kanunları ile medenî kanunlarımızın mukayesesini yaptı

Eski Adliye vekili Bay Mahmud Esad dün inkilâp enstitüsündeki derslerine devam etmiştir .

Bay Mahmud Esadın dersini yazıyoruz:

"Bayanlar, Baylar,

"Bugün de yeni Türk hukuku medenîyesinin ana hatlarını, prensiplerini mütaleaya başlıyacağız. Yalnız yeni hukuku medeniyemizin esaslarını tahlile konmadan evvelki safhaları ve hâdiseleri tamamlamak için kısaca mütaleada bulunacağım.

Kanunu medenî 4-10-926 da tatbik edilmeğe başlandı. Bunun resmî esbabı mucibesini Meclise sevkedilirken Adliyece Başvekâlete yazılan tezkerede göreceksiniz.

Bundan başka neden dolayı alındığını da gayri resmî bir esbabı mucibeyi de vaktile tercüme edilen Virjil Ruselin dört ciltlik eserinin birinci cildinde görürsünüz.

Ben mühim gördüğüm bazı cümleleri okumak istiyorum:

Bundan şunları anlıyoruz:

"— Garp medeniyeti bir küldür. Kül halinde alınır, tadil kabul etmez. Tıpkı başa silindir şapka takılarak yeşil cüppe giyilmiyeceği gibi .

Yaşamak azminde bulunan milletler muasır medeniyetle tecehhüz etmek mecburiyetindedir.„

Türk kanunu medenîsi çıkar çıkmaz ilk verimi şu oldu:

Azlıklar tâ Fatih zamanından son zamanlara, hattâ Lausanne muahedesinden sonra da muhafaza ettikleri haklarından Adliye vekâletine verdikleri muhtıralarla vazgeçtiler. Azlıklar ken-

(Devamı 6 mcı sahifede)

Bay Mahmut Esat

Üsküdardaki feci Tramvay kazası:

Arabacı Halil, talebe Riza hastaneye — Vak'aya sebep olan 13 numaralı tramvay arabası — Müddeiumumî vak'a yerinde — Parçalanan araba..

— Yazısı 3 üncü sahifede —

TARİHİ TEFRİKA: 44

Her hakkı mahfuzdur. *Yazan: Son Yemen valisi Mahmut NEDİM*

Etem paşa ile bir hasbihal ve sultan Hamidin kararsızlığı

Asker kaç aydır aylık yüzü görmüyordu - Etem pş. neler söylüyordu - Sultan Hamidin fikrini çelenler kimle di?

Etem paşa beni hiç işitmemiş gibi uzaklarda, başka bir âlemde idi, bu mahzun, meyus yüze, içim sızlayarak bakıyordum. Derin bir sükûte gömülmüş oda bir mezar kadar soğuk ve korkunç bir hal almıştı. Onu bu hale getirenleri düşünüyordum. Onlarda bu kalbin bu vicdanın bir zerresi olsaydı, belki memleket bir hamlede kurtulabilirdi.

Ben de dalmıştım.. Birden paşanın sesile kendime geldim;

— Zavallı memleket... diyordu. Demek ki ümid bile kalmadı. Ortalık yanar tutuşurken padişah hâlâ maymun, papağan ve inci peşinde..

Gene sustu, biraz sonra sordu;

— Peki bu incilerin olsun parasını verdiler mi?

— Henüz hayır.. .

— Yani çal da gönder mi diyorlar ?

— Hiçbir şey demediler.

— Aylığiyle geçinen bir memur padişaha en nadide incileri neyle seçebilir?

— . . . . . .

— Ya zorla alacaksın, ya çalıp parasını vereceksin, başka yol varmı?

Susuyordum.

— Padişahı bu hallere alıştıranlara lânet olsun!

— Çocuk mu? dedim.

— Better... baksana.. better..

Ve ayni teessürle dedi ki;

— Hiç merak edib te, oradaki askerim kaç aydır maaş almayor demek aklına gelmedi mi acaba?

— Bilmez mi? diyecek oldum, paşa kızdı;

— Eminim bilmez... o etrafındakiler söylerler mi ona.. elbette bilmez.

Etem paşa, bilhassa Sultan Hamidin etrafındakilere kızardı. Padişahı onların baştan çıkardığına, yanlış yollara sevkettiklerine, hülâsa aldattıklarına, ifsad ettiklerine inanmıştı. dedi ki;

— Kaç defa tecrübe ettim, ben gider bir şey söylerim, delilleriyle bütün tafsilâtile anlatır ve anlatabildiğime memnun huzurdan çıkarım, bir de bakarım ertesi gün padişahın gene fikri çelinmiş, kanaati değişmiş, peki bunu yapan kim,... düşünmeğe bile hacet yok ki etrafmdakiler, öyle değil mi?

Ben de dayanamadım;

— Paşam, dedim, bu etrafmdakiler mi ona papağan, maymun getirtiniz, inci ısmarlayınız, diyorlar, bunları söylerken biraz da, efendimiz bu kadar yeter memleket ahvalile alâkadar olmanıza hiç te lüzum yok, asker maaş almış almamış bunu sormağa bile değmez, iktisadî, ticarî, ziraî, vaziyet ne merkezdedir diye hiç üzülmeyiniz,neyinize lâzım, asayiş yerinde mi size ne, maarif ne haldedir umurunuzda bile olmasın mı diyorlar. Benim aklım buna yatmıyor?

Deyince Etem paşa düşünmeğe başladı.

—Haklısın,dedi,bu kadarı vakıâ olamaz, fakat ne de olsa, gene o müfsidler günahkârdır, padişahı onların ikaz etmesi icabeder, bununla padişah kusursuzdur demiyorum. Fakat asıl kabahati etarfındakilerde buluyorum, onlar adam olsalar padişahı başka türlü idare ederlerdi.

Etem paşadan ayrılırken, ayakta, elini uzattı;

— Allah muinin olsun, dedi, bana icab ettikçe yaz, isma etmeğe var kuvvetimle çalışırım.Muvaffak olabilir miyim, orasını hüda bilir, şimdilik elimizden gelen duadan başka bir şey değil, sizin de oralar da yapacağınız, vicdanımızın emirleridir. Buradan bir hayır gelmiyeceğini pekâlâ biliyorsunuz.

Sonra kendi kendine söyler gibi;

— Ne güç, ne hazin iştir bu, yarabbi sen bize acımayor musun? diyordu.

Etem paşanın yanından çok müteessir bir halde ayrılmıştım.

Padişaha doğru yolu gösterecek temiz adamların bu yesi insana ümitsizlik veriyordu. Ne çareki bunun önüne geçmek kimsenin elinde değildi. Tehlikeyi görüb de işaret edenlerin, önüne geçilmesini isteyenlerin, bu uğurda canlarını fedaya hazır olanların değil, şahsî menfaatinden, hırsından, zevkinden başka bir şey düşünmeyen, memleketin yıkılmasına zevk içinde seyirci olanların oz eri geçiyor du. Zaman o zamandı. Bunu görüb bilib de katlanmak tarif edilmez bir azabdı. Buna katlanıyorduk. Yemene bir Fransız heyeti gelmişti.

Harbi umumîden çok evvel gelen bu heyet Yemende para kazanmak niyetile yola çıkmış, memleketin iç taraflarına gidip henüz işlenmemiş köşeleri bucakları bulup çalışacakmış...

Adet olduğu veçhile ilk aklımıza gelen şey, şüphe idi.

Bunda da haksız değildik.

Tahkikat ve tetkikat neticesinde şüphem zail oldu ise de bu heyetin Yemene gelişini de hiç hoş görmedim. Heyet reisine dedim ki:

— Açıkça söyliyeyim, siz dönüp gitseniz hiç fena olmıyacak, kapitülâsyonlarla mücehhez kafası kızan muhatabım, derhal mağrura ne bir tavur takınarak;

— Bunu ne hakla, ne münasebetle söylüyorsunuz? diyince bu sefer ben kızdım, fakat belli etmek istemedim;

— Bir hakka, salâhiyete istinat ederek söylemiyorum, belki biraz dostça bir tavsiyedir bu!

— Sebebini izah eder misiniz?

— Benden fazla tafsilât istemeseniz de, dediğimi yapsanız hakkınızda hayırlı olur . Emin olun çok samimî söylüyorum.

Bütün hesaplarının alt üst olduğunu gören Fransız iş adamı, muhakkak ki samimiyetimden şüphe ediyor, bir türlü bana inanmıyordu. Onu inandırmak için hiç bir şey yapamazdım. Karşılıklı vaziyetlerimiz bozuktu. O, bana bir Osmanlı valisi diye bakıyordu. Bir Osmanlı valisi bu gibi ecnebi iş adamlarının nazarında bomboş bir adamdır ki, kapitülâsyon bağlarile bağlı elleri kollarını, bu uhudun fevkine çıkılmak istendiği zaman biraz çözülür gibi olunca, bir mikdar akça ile tekrar eski haline kolayca irca edilebilir, yahut bâlâdan gelen bir emirle onu sustur mak en basit bir meseledir.

Muhatabım da bu kafada olduğu ve bana bu gözlerle baktığını hissettirmekte gecikmedi;

— Buraya gelmeden usulü dairesinde bütün muamelelerimizi yaptırdık. Paristeki Osmanlı sefaretinden icap eden vesaiki aldığımızı biliyorsunuz. Ayrıca İstanbuldaki Fransız sefareti vasıtasile de Babıâli keyfiyetinden haberdadır.

Bunu söyledikten sonra; ya size ne oluyor? der gibi yüzüme baktı.

— Bunların hepsini biliyorum. Ve buna rağmen ilk fikir ve tavsiyemde ısrar ediyorum dedim.

Gitgide kızan Fransız:

— Yani, dedi, buradan çıkın gidin diyorsunuz, öyle değil mi?

— Tashih edeyim, çıksanız sizin için iyi olur.

— Bitmedi —

İstanbul Telefon Türk Anonim şirketinden:

1 — Saygı değer abonelerimiz şehir dahili telefon konuşmalarından başka hiç bir mukavele ve muameleye mahal kalmaksızın şehirler arası ve beynelmilel telefon konuşmaları da yapabilirler.

— 2 Şirket Şehirler arası ve beynelmilel konuşmaları temin ve ücretlerini posta, telgraf ve telefon umum müdürlüğü hesabına tahsil ve tesviye ile mükelleftir.

3 — Şirket bu ücretlerin vaktinde tahsilini temin için 16 Mayıs 1932 tarihli mukavelenamenin 3 cü maddesi mucibince şehirler arası ve beynelmilel mükâleme yapan abonelerden bunların şehir dahili peşin ücretleri bittikten sonra bir avans talep ve tahsil etmek hakkını haizdir.

4 — Hiç şehirler arası ve beynelmilel mükâleme yapmıyanların avans vermeğe mecburiyetleri yoktur.

1240

HARİCİ HABERLER

Lindbergin çocuğunu kaçıran adam

Cürmü başkasına yüklüyor ve birde isim veriyor

İdam kararının istinaf edilmesi için halk arasında iane cetveli açıldı 70 dolar toplandı

VAŞINGTON, 16.A.A. — Adliye nezareti, Hauptman'ın yegâne suçlu olub, suç ortağı olmadığını teyid ve Nevyok Deyli Niyuz deki bir haberi tekzib etmektedir.

FLEMINGTON, 16.A..A.— Hauptman, akşama sabaha, Trenton hapishanesine nakledilecektir.

Hauptman cürmü başkasına atfediyor

FLEMINGTON, 16. A. A. — Hauptmann, fakir olmak itibarile hâkim Trencahrda bir istida vererek mahkemenin davaya aid resmî evrakın bir suretinin Nevjersey hükûmeti hesabına müdafaa vekillerine verilmesini istemiştir.

Hauptmann, bunlar verilmediği takdirde davanın istinafma devam edemiyeceğini ilâve etmiştir.

Hauptman'nın iki kadın gazeteciye Lindberg'in çocuğunu kaldıranın fisch olduğunu söylediği rivayet ediliyor. Hauptmann, Lindberg'in çocuğunun kaçırılması cürmünü ilk defa olarak fische atfetmiştir. Hauptmann, aynı zaman da fich'in çocuğu bir cürüm ortağı olmaksızın kaçırması imkânı olmadığını da ilâve etmiştir.

FLEMINGTON, 16. A.A. — Hauptman, avukatlarından birisi vasıtasile halka müracaat ederek, müdafaasına devam edebilmek için iane istemiştir.

Hauptman'ın beyannamesi şu sözlerle başlamaktadrı :

" Lindberg'in çocuğunun kaçırılmasından ve öldürülmesinden asla suçlu olmadığıma yemin ederim.,,

Annesi tavassut ediyor

FLEMINGTON, 16.A.A. — Hauptmann'ın avukatları tarafından temyiz mahkemesi masrafı için açılan umumî ianenin ilk gününde 70 dolar toplanmıştır. Hauptman, Almanyadaki annesinden bir telgraf almıştır. Annesi: "Herşey iyi olacak zannederim. Sana itimadım var,, demektedir. Kadın, ayni zamanda vali Hoffman'a şu telgrafı çekmiştir:

" Hauptmann'ın annesi, bu ağır cezanın hafifletilmesini ve kocası ile iki çocuğunu harbde kaybetmiş 70 yaşında bir kadının oğlunun hayatının kurtarılmasını istirham etmektedir.

Jüri turneye çıkacak

FLEMINGTON, 16.A.A. — Bir tiyatro direktörü, Hauptman davasını gören jüri heyeti üyelerine, muhtelif memleketlerde üç aylık bir turneye çıkmak suretile 300 dolar haftalık teklif etmiştir.

Jüri heyeti, bu teklifi müzakere etmek üzere toplanmıştır.

Daha cevab vermemişlerdir.

Feci bir kaza

Bir tayyare yandı içindeki 9 kişi kömür oldu

Tayyare İngilizlere aittir, Kaza Mesinada olmuştur

MESINA, 16 (A.A.) — Bir deniz tayyaresi buraya yakın bir yerde sis içinde düşmüş ve yanmıştır. Üç tane kömür haline gelmiş ceset bulunmuştur. Ölümden kurtulmuş olanlar mevcut olup olmadığı belli değildir. Londra hava işleri bakanlığının bir tebliğine nazaran tayyare, Napoliden Maltadaki Kalafrana üssülharekesine gidiyordu. Tayyarede dokuz kişi vardı. Bunların ikisi zabit biri de yolcu idi.

Kimse kurtarılamadı

MESINA, 16 (A.A.) — Şehirden on beş kilometre mesafede Peloritani dağlarına düşen İngiliz tayyaresi, Britanya hava kuvvetlerinin 206 ıncı filosuna mensup bulunuyordu. Ve diğer üç tayyare ile Singapur'a gitmek üzere Marsilyadan Napoliye gelmiş ve Maltaya hareket etmişti. Kaza mahallinde yanmış olan üç kimse kurtarılamamıştır. Tayyarede bulunanların dokuzu da yanmıştı.

Kaza neden oldu?

NAPOLI, 16 (A.A.) — Kazaya uğrayan üç motörlü İngiliz tayyaresi dokuz kişinin ölümüne sebep olmuştur. Tayyarenin sisten, bir dağın doruğuna çarpmış olduğu anlaşılıyor.

MESINA, 16 (A.A.) — Röyter Ajansının istihbarına göre kazaya uğramış olan tayyarenin içinde sekiz kişi bulunuyordu. Bunların hepsinin de telef olmuş oldukları resmen bildirilmektedir. Kaza, saat 11,35 de vukua gelmiştir. Kazanın hiç bir şahidi yoktur. Şiddetli yağmurlar ve karanlık dolayısile yardım işi bu sabaha bırakılmıştır.

Fransız kabinesi

Meclis 124 reye karşı 444 reyle itimat edildi

PARIS, 16. A.A. — Işsizlik müzakeresi esnasında B. Flanden'in söylediği söylev, genel siyasa hakkında beyanat mahiyetini almıştır.

B. Flanden, dış emniyet için hükûmetin Sar, Roma ve Londra anlaşmaları ile yapmış olduğu gayretleri hatırlatmıştır. Bu anlaşmalar, uluslar kurumuna bütün ulusların nazarında eski değerini verdirmiştir. İç siyasada B. Flanden, hükûmetçe adliye, ekonomi ve tasarruf'un korunması için yapılan idarî tanzimatı, bütçe muvazenesi için sarfedilen gayretleri hatırlatmıştır.

Başbakan, hükûmetin, şimdi, faiz nisbetini azaltması vesermayelerin faal bir hale getirilmesi meselelerini ele aldığını söylemiştir.

Çok alkışlanan B. Flanden, itimad reyinde elde edilecek ekseriyetin hükûmete iltihak edeceğini söylemiştir.

Celsede 124 reye karşı elde edilen 444 reylik ekseriyet hükûmetin istikrarı lehine büyük bir mana ifade etmektedir.,,

PARIS, 15. A.A. — Bay Flanden, mebusan meclisindeki izahatını bitirdikden sonra merkezin, sağve sol cenahların şiddetli alkışları arasında mebuslardan ve bütün milletten heyecanlı bir lisanla Cümhuriyet vahdetine sadık kalmalarını istemiştir.

Ziyafetten çıkarken ölmüş

LONDRA, 16 (A.A.) — Müstakil mebuslardan Bay Con Slater, bu gece Istburn'da bir ziyafette nutuk söylemiş, ziyafetten çıkarken ölmüştür.

Bay Slater, Istburn mebusu idi ve 46 yaşında idi.

Silâh imalâtı

Sovyet Rusyanın Noktai nazarı ne?

Sovyet murahhası Cenevrede fikirlerini izah etti

CENEVRE, 16 (A.A.) — Silâh imalâtını ve ticaretini tanzim komitesinin toplantısında Sovyet murahhası Ventzof, Sovyet heyeti murahhasasının silâh imalâtını ve ticaretini tanzim edecek olan bir mukaveleye iştirak eylemeğe âmade olduğunu ancak böyle bir mukavelenin umumî silâhların azaltılması mukavelesine dahil bulunması icap ettiği mütaleasında bulunduğunu söylemiştir. Diğer taraftan, müzakere edilmekte olan mukavele meseleyi kat'i surette hal değil, olsa olsa suiistimalleri tahdit etmektedir. Bu suiistimallerin tamamiyle önüne geçmek için silâh imlâtını ve ticaretini Sovyet Rusyada olduğu gibi münhasıran devlete tevdi etmek lâzımdır.

Sovyet heyeti murahhasası bazı sınıf silâhları ve bilhassa barut ve patlayıcı maddeler hakkında daha müessir tetbirlerin alınmasını, kimya ve yangın harbine münhasır olan maddelerin ve aletlerin imali memnuiyetinin tamamiyle yerine getirilmesini mürakabe ettirecek daha şiddetli hükümlerin konulmasını, birtakım iptidai maddeler ve yarımamûl eşya hakkında da tanzim edici kararlar verilmesini ve nihayet silâh ticareti ve müsellâh ihtilâfta bulunan devletlere karşı konulan ambargo murakabesinin takviyesini teklif edecektir.

Ventzof, Sovyet Rusyanın ancak yukariki tadilâtı ihtiva edecek bir mukaveleye iştirak edebileceğini ve ayni zamanda bu mukavelenin başlıca devletler ve bilhassa Rusyanın komşuları tarafından kabul edilmesi lâzımgeldiğini söylemiştir.

Japonlar

Cenubî Amerikaya ahali iskânına çalışıyorlar

VAŞINGTON, 16 (A.A.) — Japonların, Şakoda kendi tebaalarını yerleştirmek hususunda hazırlamış oldukları plân hakkında, hükûmet mahafili her ne kadar mütalea yürütmekten çekiniyorlarsa da, bunu soğuk karşıladıkları görülüyor.

Birleşik devletlerin, cenubî Amerikadaki Japon yerleşme hareketine karşı gösterdikleri husumet, Brezilyanın bu hareketi durdurma hususundaki kararına her halde müessir olmuştur.

Hali hazırda, harbiye nezareti, bir çok Japonların Panama civarında yerleşmiş olmalarından ötürü, bu devletlerle mevcut andlaşmanın tadiline şiddetle muhalefet etmektedir.

Makon balonu

Tamir edilmeden sefere çıktığı için düşmüş

SAN FRANSISKO, 16.A.A. — Makon balonunun bünyesindeki zaiflik malûm idi. Tamirat yapılması için emir verilmişti. Fakat tamirat bitmeden evvel son uçuş yapılmıştı.,,

Bu sözler, faciyayı tahkika memur komisyonda, tamiratı yapmağa memur edilen mülâzım Boloter tarafından söylenmiş ve komisyonda hayret uyandırmıştır.

VAŞINGTON, 16.A.A. — Batan Makon dirijablinin kumandanı mülâzım Herbert Viley, yüzbaşı rütbesine müâdil olan "kommander,, liğe terfi ettirilmiştir. Kumandan Viley, Akron balonu faciasından kurtulan yegâne şahıs idi.

SON DAKİKA

Edirne umumî meclisi toplandı

EDIRNE, 16 (Telefonla) — Umumî Meclis bugün saat üçte vali Bay Özdemirin başkanlığı altında ilk toplantısını yapmıştır. İkinci reislig Fuat Ozan seçilmiş, encümenler seçimi yapılmış ve eski çalışma yıllarının hülâsaları okunmuştur. Meclisin bir de kadın üyesi vardır.

Altı aylık kontenjan kararnamesi

ANKARA, 16 (Telefonla) — Yeni kontenjan kararnamesinin hazırlığı bitmek üzeredir. Kararname altı aylık olacak ve çarşamba günkü Resmî Gazetede neşredilecektir.

Ankara Belediye meclisi toplandı

ANKARA, 16 (Milliyet) — Belediye Meclisi vali Bay Nevzad başkanlığında toplandı. Ruzname görüşüldükten sonra başkan, sayla seçilen üyeden Bay Mümtaz ve Bay Şükrünün istifalarını okudu. Yedi Şehir Meclisinde çalışan arkadaşlarına muvaffakıyetler dileyen reis he seçim devresinde bir iki arkadaşın saylavlığa seçildiğini anlattı. Ve a kadaşlarının kurultayda şehir işlerile alâkadar olacaklarına inanı old ğunu söyledi. Istifalar kabul edildi.

General Kâzım Özalp Antalyada

ANTALYA, 16 (Milliyet) — Bugün saat on yedide Kurultay ba kanı General Kâzım Özalp şehrimize geldi. Büyük tezahüratla karşıla di. Halk sevinç içindedir. Başkan şerefine belediyede 100 kişilik bir z yafet verilmiştir. Gece fener alayları yapıldı.

Ingiliz nazırı Berline gitmiyor

LONDRA, 16 (A.A.) — Bir Ingiliz nazırının Berlini ziyaret etme şimdilik mutasavver değildir. Hariciye Bakanlığı Alman notasını etraf le tetkik etmektedir. Diplomasi mahafil, dün akşam Londrada Almany nın bozgunculuğunun hâsıl etmiş olduğu intibaı teyid etmektedir: Ber lin ile yapılacak müzakerelerde kabul edilecek usulü tesbit için Frans lar ile Ingiliz arasında noktai nazar teatisinde bulunulacaktır.

Antepte feci bir inhidam oldu

ANTEP, 16 (A.A.) — Dün gece Alaybey mahallesinde yağmurlar tesiriyle iki katlı bir ev yıkılmış, üst katta yatmakta olan ihtiyar bir ko dınla bir çocuğun alt kattaki ahırda bulunan iki deve ve bir merkeb ölümüne sebep olmuştur. Bir kadın polis tarafından kurtarılmıştır. Bu vin yıkılmasile çöken arkadaki evde de büyüğü beş yaşında üç kız ço kaz altında kalarak ölmüş ana ve bobaları kurtarılmıştır.

Italyanlar doğu Afrikasına milis taburu gönderiyorlar

ADISABABA, 16 (A.A.) — Ecnebi memleketlerde intişar eden bir takım şayialar dolayısile Tchilabo kalesinde askerî hiç bir hâdise zuhur etmemiş olduğu tasrih edilmektedir.

ROMA, 16 (A.A.) — Havas : Doğu Afrikasına üç milis taburunun gönderilmesine karar verilmiştir.

ROMA, 16 (A.A.) — Doğu Afrikasına gidecek üç milis taburundan ikisi bugün öğleden sonra Romada Bay Mussolini tarafından ve üçüncüsü de Napolide Prens Piemont tarafından teftiş edilmiştir.

Liman mürakıpliği

ANKARA, 16 (Telefonla) — Istanbul liman işleri umum müdürlüğü mürakıpliğine kazanç temyiz komisyonu azasından Bay Cemal tayin edilmiştir.

İzmir liman şirketi

ANKARA, 16 (Milliyet) — Izmir Liman Şirketinin tasfiye işi bitmiştir. Şirketin heyeti umumiyesi 21 Şubatta son toplantısını yapacaktır.

Edirnenin yeni belediye reisi

EDIRNE, 16 (Telefonla) — Şehrimizin belediye reisliğine seçilen Istanbulun eski polis müdürü Bay Şerif Akalın bugünkü posta trenile Edirneye gelmiştir.

Yeni başkan vali Bay Ozdemirle fırka reisi Bay Ibrahim Akıncı, eski başkan Bay Ekrem ve belediye meri gelenleri tarafından karşılandı.

Venizelos davası

Davanın tehiri ihtimali mevzuubahis değil

ATINA, 16 (Milliyet) — Muhalif gazeteler bu ayın 21 inde görülecek olan Venizelos suikasdi davasının jüri azalarından bir kısmının bazı sebepler dolayısile mahkemede hazır bulunmıyacaklarını ve davanın gene başka güne kalacağını yazmaktadırlar. Buna karşı müddeiumumî beyanatta bulunarak bu meselenin doğrudan doğruya hükûmete ait olduğunu, maamafih böyle bir vaziyete düşülmemek için her türlü tetbirlerin alındığını müddeiumumilik ve polis tarafından da davanın tehirine meydan verilmemesi için lâzımgelen herşeyin yapıldığını söylemiştir. Davanın görüldüğü Jandarma mektebinde yapıla tesisat bugün yarın ikmal edilecek ve suçlular davadan bir gün evvel buraya naklolunacaktır. Bu davada iddia makamını bizzat istinaf müddeiumumisi Garezez işgal edecektir.

Prag radyosunda Türkiye hakkında konfrans

PRAG, 16 (A.A.) Prağ radyosunda şubatın on sekizinci pazartesi günü Türkiye saatile saat 19,20 de muharrir Bay Reiz tarafından Türkiye hakkında bir konferans verilecektir.

Fransız ordusunda grip salgını

PARIS, 16 (A.A.) — Orduda görülen grip vakaları üzerine bazı saylavlar, harbiye nazırını sorguya çekmişler, o da, salgının daha başlangıcında kendilerine tamamile tavsiyede bulunulmazdan önce, kıtaat şeflerinin gereken tedbirleri almış olduklarını söylemiştir.

Görülmeyen Adam

Bir genç Macar icad ettiği makinenin tecrübelerini yaptı

BUDAPEŞTE, 16 (A.A.) — Macar Ajansı bildiriyor: Her zaman müşteri ve muhterilerin zihin ve hayallerini meşgal etmiş olan (görünmiyen adam) meselesi, ancak 25 yaşlarında Etyen Bibil isminde genç bir Macar mucidi tarafından halledilmiş gibi görünmektedir. Budapesti Hirlap gazetesi, uzun bir makale neşrederek, mucidin bu gün : ete erkânından birisi önünde icad ettiği makine ile yaptığı tecrübeyi bütün tafsilâtile anlatmaktadır. Makineye karşı olan tarafı açık bir sandık içine konulan mermerden bir heykel, rarengiz şuaların tesirile yavaş yavaş görünmez olmuştur.

Heykelin tamamen kaybolması bir birkaç saniye kifayet etmektedir. Bir birkaç saniyeden sonra tecrübede hazır bulunanlar sandık içindeki heykeli gözden kaybetmişler ve sandığın arka cidarını görmüşlerdir. Mucid, Budapesti Hirlap gazetesi muharririnden ve diğer hazır bulunanlardan heykele elle dokunmalarını rica etmiş ve eski yerinde durduğu müşahede olunmuştur. Bu zatlar, gözle görülmeyen heykeli ellerile tutabilmişlerdir. Şu kadar ki bulunan eller de bu esnada görülmemekte idi. Tecrübe tamamen muvaffak olduktan sonra mucid heykeli yavaş yavaş yeniden gözle görülür hale getirmiştir. Mucid, birçok sene zarfında uzun çalışmalar neticesinde yaptığı icadın esasın ıdaha söylemektedir. Genç mucid yakında ekseriyetler huzurunda icadının yeni bir tecrübesini yapma niyetindedir.

Trakya Türklerinin intihab hakkı

ATINA, 16 (Milliyet) — Trakya Türklerinin ayrı bir intihap dairesi teşkil etmiyerek umum ile birlikte intihaba girmeleri hakkında çıkarılan şayialar üzerine işçi ve çiftçi partisi başkanı Papanastasyu gazetecilere beyanatta bulunarak bunun eldeki kanuna göre kabil olamıyacağını ancak meclisten geçirildik edilmiş yeni bir kanunla bu usulün değiştirilebileceğini söylemiştir.

Mısır tahvilleri

KAHIRE, 16. A. A. — Yüzde 3 faizli Mısır kredi fonsiye tahvillerinin 15-2-32 günlemeçli çekilişinde aşağıdaki numarolar kazanmıştır :

1886 tarihlerden 162.065 numerolu tahvil 50.000, 1903 tarihlilerden 422.[illegible] numerolu tahvil 50.000, 1911 tarihlilerden 30,009 numaralı tahvil 50,000 frank kazanmışlardır.

FELEK

Nasırlanmış yürek!

Yürek, sanırım vücudün en kibar, en insan yeridir. Orası bozuldu; kibarlığını, duyguluğunu, inceliğini kaybetti mi, artık o adamın da çekivermeli kuyruğunu...

Şu günlerde, Birleşik Amerikanın küçük bir kasabasında bir büyük dava görülmekte idi. Bu dava hepimizin bildiğimiz şu meşhur tayyareci (Lindberg) in çocuğunu kaçırma davasıdır. Bu suçla işkillenerek Hauptman isminde bir Almanı tuttular. Herifin evinde vaktile (Lindberg) in çocuğunu kurtarmak için verdiği fidyei necat paralarını buldular.. Daha birtakım isbatlar da, Almanın bu suçta birinci sırada olmasa bile bir ortaklığı olduğunu gösteriyordu. Senelerdenberi Amerika polisi ve adliyesi üzerinde bir leke gibi duran bu ağır cinayetin nihayet cezasını vererek cihanın gözü önünde temize çıkmak isteyen Amerikalılar herife çullandılar... Adamın lehinde, aleyhinde bir sürü şahit, mütehassıs dinlendi. Nemize lâzım şimdi bir Amerika mahkemesi kararını çekiştirmek. Jüri Almanın bu cinayetin birinci derece faili olduğuna inandığını söyledi ve hâkim de idamına karar verdi. Eğer istinaf yahut temyiz edilmezse elektrikli sandalyeye oturacak.

Bu bir maceradır. Şüphesiz, Almanın sakladığı birtakım sırlar var ki; onlar meydana çıksa belki iş daha açığa dökülür. Belki de hakiki cani kimdir anlaşılır... Amma ne de olsa yirmi aylık bir yavrunun ana kucağından koparılıp öldürülmesile başlayan bu faciayı artık bir küçük yavrusu ile bir de karısı olan bir aile babasının öldürülmesile ve ikinci bir facia ile kapamaktan başka bir çare bulunamadı.

Lâkin ne dersiniz? Böyle bir facia ile başlayıp ikincisile biten bu acıklı vak'a Amerikada dehşetli bir kumar oyununa yol açmış... Halk akın akın (Hauptman) ın idam edileceği ve edilmiyeceği hakkında bahisler tutuşuyormuş, bu iş o kadar ileri gitmiş ki ; sırf bu bahisler için büro açmışlar... Gazetelerin rivayetine göre oynayanların dörtte üçü Almanın idam edileceğini iddia ediyormuş... Amerikalıların bu hareketini uzun bir tahlile vurmıyacağım. Sadece yazıyorum. Bakınız: Biz arasıra (Amerikanizm) denilen duygudan ve sinirden ayrılmış başdöndürücü yaşayış ve gidişi medenilerin ulaşmak istediği gaye sanıyoruz.

Halbuki ben bu büyük milletin bir bebek öldürmekten suçlu bir Almanın idam edilip edilmiyeceğini bir at yarışı nevinden sayıp onunla kumar oynamaya kalkışmalarını bir yürek nasırlanması telâkki ederim. Yürek nasırı nasırların en iğrencidir.

Medeniyetin en yükseğine varmış bir memlekette böyle duygusuzluk manzaraları görülmesi insanlık için hiç te ümit verici birşey değildir.

B. FELEK

§ Avrupada olduğum sıralarda bana mektup yahut eserler gönderen Bay ve Bayanlara cevap vermek ve teşekkür etmekte gecikti-ğim için özür dilerim. B. F.

BORSA

(İş Bankasından alınan cetveldir)

16 ŞUBAT 935

AKŞAM FIYATLARI

İSTİKRAZLAR		TAHVİLAT	
İstikrazı dahili	96,50		
1933 Eşanı	97	Rıhtım	10.75
Kuponsuz	30,30	An. mümessil	53,35
II	28,70	An. tahvil I, II	47,85
III	29,35		

ESHAM

İş Bankası Nama	10	Reji kuponsuz	2,25
» Hamiline	10,15	Telefon	14
» Müessis	97	Terkos	19,80
Türkiye Cumhuriyet Bankası	64	Çimento	13.60
Tramvay	30,25	İttihat dey.	11,50
Anadolu hisse	25,95	Şark dey.	0.90
Ant. Hayriye	16	Balya	1,55
		Şark m. ecza	4.65

ÇEK FIYATLARI

Fransız F.	12,03	Prağ	18,98
Londra	614,75	Belgrat	35,02
Milano	9,35,66	Moskova	10.89.25
Nüyork	79,40,33	Berlin	1,98
Cenevre	2,45,25	Madrit	5,80,50
Atina	84.17	Budapeşte	4.48
Brüksel	3,40	Varşova	4.20.50
Amsterdam	1,17,42	Bükreş	79.09
Sofya	66,79	Viyana	4,24,57

NUKUT (Satış)

	Kuruş		Kuruş
20 F. Fransız	169	20 İ. İsviçre	815
1 Dolar	125	1 Pezeta	18
1 Kur. Çek	98	1 Mark	43
1 Şilin Av.	23.50	1 Zloti	22
1 Isterlin	615	20 Ley	17
20 Liret	213	20 Dinar	55
20 Leva	23	1 Çernoviç	—.—
20 F. Belçika	115	Altın	9.32
20 Drahmi	24	Mecidiye	41
1 Florin	82	Beşlik	240

ŞEHİR HABERLERİ

ÖKONOMİ

Yeni mezad Mahalleri

Av derisi, tiftik, yapağı tedkikat devam ediyor

Türkofis, av derisi, tiftik ve yapağı gibi maddelerin ayrı ve hususî salonlarda satılmasını muvafık görmüş ve (oksiyon) tabir edilen mezat mahalleri tesisi etrafında tetkikatta bulunulmasını Ticaret odasına bildirmişti. Odanın yaptığı tetkikat neticesi, oda meclisinde görüşülmüş, hazırlanan raporun kifayetsizliği görülerek yeniden etüt yapılması kararlaştırılmıtşı. Ticaret ve Zahire borsasının, mezat mahalleri tesisi işine fazla ehemmiyet vermeyişi alâkadarlar arasında hayret uyandırmıştır. Türkofisçe tasarlanan bu şeklin, bilhassa av derisi satışları için çok faideli neticeler vereceği muhakkak görülmektedir. Bu itibarla, Ticaret ve Zahire borasasının Oda meclisinde görüşülen raporu, bu defa Oda idare heyetince yeniden tetkik edilecektir.

Av derisi piyasası

Bu yılın avderisi piyasası açılmıştır. Sansar, porsuk ve Çakal derileri üzerinde bilhassa hararetli alışverişler yapılmaktadır. Bu cins mallar, 330 - 335 kuruş arasında satılmaktadır.

Ceviz ihracatımız

Kabuklu ve içceviz ihracatımız devam etmektedir. Son hafta zarfında yabancı memleketlere 50 ton iç ceviz gönderilmiştir. Kabuklu ceviz kilosu 9 kuruştan, iç ceviz de 21 kuruştan muamele görmektedir.

Elektriksizlikten şikâyet

Karaköyden Perşembepazarına kadar uzanan Fermeneciler caddesindeki ticarethane ve mağaza sahipleri Ticaret Odasına müracaat ederek elektriksizlikten şikâyet etmislerdir. Bu caddeye elektrik konulması isteğini, oda belediyeye bildirecektir.

Elli seyyah Otomobili geliyor

Seyahate elli motosiklet te iştirak edecek

Nisan sonlarında Alman otomobil klübü Türkiyeye bir seyahat tertip etmiştir. Bu seyahate elli otomobil ve elli motosiklet iştirak edecektir. Seyyahlar doğrudan doğruya Edirne - İstanbul yolile şehrimize gelmek istemişlerse de bilâhara bundan vazgeçerek Köstence yolunu tercih etmişlerdir. Seyyahlar 28 nisanda Köstenceden vapura binecekler ve 29 Nisanda İstanbulda geleceklerdir. 30 Nisan ve 1 Mayısta İstanbulda kaldıktan sonra Edirne yolile memleketlerine döneceklerdir. Seyyahlar, dönüşte bir gece Edirnede kalacaklardır.

Bay Rüştü Arası ziyaret

Dışişler Bakanı Bay Tevfik Rüştü Aras dün öğleden sonra Perapalas otelinde Fransız sefiri Bay Kammerer'in ziyaretini kabul etmiştir. Bay Tevfik Rüştü Aras sefirin avdetinden sonra Dolmabahçe sarayına gitmitir.

Turing klübün balosu

Türkiye Turing ve otomobil klübü 28 Mart akşamı davetlileri şerefine dağcılık klubünde bir balo verecektir.

Küçük haberler

* Irak sefiri Bay Naci Şevket dün Ankaradan Istanbula gelmiştir.

* Verem Mücadele Cemiyetinin senelik kongresi 1 Mart cuma günü sabah saat 10 da Istanbul Halkevinde yapılacaktır.

* Komiserlik için 75 polisin imtihanı dün yapılmıştır.

YURTTAŞ !

Kendinin ve çocuğunun sağlam ve kuvvetli olmanızı, evine ilâç girmeden yaşamanızı isteyorsan bol bol incir, üzüm, badem, ceviz, fındık, fıstık ye ve yedir. Bunlar senin büyük Yurdunun kuvvetli, şifalı yemişleridir.

M. I. ve T. C.

BELEDİYEDE

Kilo üzerinden Mezbaha resmi

Hayvan tacirleri şehir meclisine şikâyet ettiler

Mezbaha resminin 9 kuruş olarak alınması kararı, çok ciddi ve ehemmiyetli bir safhaya girmiştir. Mezbaha idaresine şikâyetlerini anlatan hayvan tacirleri dün de Şehir Meclisine müracaatta bulunmuşlar, 9 kuruşun tenzili için kat'î bir zaruret mevcut olduğunu bildirmişlerdir. Bu meselenin Şehir Meclisinin önümüzdeki toplantılarında görüşüleceği anlaşılmaktadır. Hayvan tacirlerinden Bay eczacı Mehmet, dün kendisile görüşen bir muharririmize bu müracaat etrafında şunları söylemiştir:

— Bu defa da, resim pahalılığı işini Şehir Meclisine bildirdik. Meselenin ehemmiyetle tetkikne lüzum vardır. Biz iddialarımızda haklıyız. Bugünkü resim bile ağır gelirken, bu mikdarın daha fazla arttırılması mantıkî değildir. Birçok alâkadarlar: "Biz ete narh koymadık. Istedikleri fiyata satsınlar!,, diyorlarmış. Işin uzaktan görünüşü böyledir. Fakat bir de içinde olanlara sormalı. Belediye, bilmiyorum niçin, kendi lehine olan vaziyetleri bir türlü kavramak istemiyor. Resm indirmek, hem bize,hem belediyeye, hem de halka kâr temin edecektir. Üstelik, kaçak et satışının önü alınacaktır. Bunu kuru bir gürültü diye dinlemeyiniz. Şimdi, resmin ağırlığı yüzünden mezbaha parasından kaçırılan hayvanlar, o zaman mutlak surette mezbahaya getirilecektir. Belediye, bu suretle hem mezbha resmini alacak, hem de hayvanın ciğeri, bağır sağı ve postu kaçağa gitmiyecektir. Bütün isteklerimize rağmen, resim indirilmezse, belediyenin zararlı çıkacağı muhakkaktır.,,

Diğer taraftan, bu işle Türkofis te alâkadar olmuş, bir kısım hayvan tacirlerini çağırarak kendilerinden izahat almıştır. Resmin tenzili imkânları, etraflı şekilde gözden geçirilmektedir.

Tercümanlar yarın imtihan verecekler

Seyyah tercümanlarına geçenlerde İstanbul âsarı atikası ve âbideleri hakkında konferans şeklinde olmak üzere bazı dersler verilmişti. Dersler bitmiş olduğundan belediye tercümanları imtihana tâbi tutmağa karar vermiştir. Tercümanlar yarın yazılı surette imtihan edileceklerdir. Bu imtihandan sonra lisandaki dereceleri anlaşılmak üzere bir de sözlü imtihan vereceklerdir.

Doğum hekimleri birliğinin toplantıları

(Türk kadın hastalıkları ve doğum hekimleri birliği) mutat toplantıların dan birini de yarın akşam saat 10,30 da Çağaloğlunda Etıbba odası binasında yapacaktır .

Bu toplantılardan yarınki programı şudur:

A) Schwarz'in yeni doğan çocukların beyin traomları hakkında münakaşası.

1 — Yeni doğanların kan muayenesi Winter.

2 — Bu tetkiklerin pratik velâdiyede neticeleri Liepmann.

3 — Bazı mülâhazalar Tevfik Remzi.

4 — Serbest münakaşa.

B) Idari işler.

MAHKEMELERDE

Deliller suçluların Aleyhinde

İcrada yapılan suiistimal tahkikatı ne safhada

İcra suiistimali tahkikatına devam edilmektedir. Dün de yeniden birkaç şahit dinlenilmiş, evvelki gün tevkiflerine karar verilen Agop Barsamyan ile Serkisin suiistimaldeki alâkaları hakkındaki deliller tesbit edilmiştir. Bunlar icra kasasından iki defada bin küsur lira çekmişlerdir. Bu parayı çekiş vaziyetleri alacaklı sıfatını iktisap etmek suretile olmuştur.

Aslında kimseden on para alacakları olmıyan bu iki kişi muhayyel borçlulardan alacak talebinde bulunmuşlar ve bu muhayyel borçlular tarafından yatırılmış gibi gösterilen parayı çekmişlerdir. Agop Barsamyan ile Serkisin inkârlarına rağmen deliller bu suçu işledik lerini gösterir mahiyettedir.

Türklüğe hakaret var mı?

Türklüğe hakaret ettiği iddiasile aleyhine dava tahrik edilen Kibrit şirketi müdürü M. Homansın duruşmasına dün üçüncü ceza mahkemesinde devam edilmiştir. Dünkü duruşmada M. Homans tarafından gösterilen ve memleketin tanınmış simalarından ve doktorlarından mürekkep şahitler dinlenmiş, bunlar M. Homansın Türklüğe daima hürmetkâr, iyi ahlâklı bir zat olduğunu söylemişlerdir.

Duruşma gelmeyen ve yeniden gösterilen birkaç müdafaa şahidinin celbi ve müdeiumumînin evrakı okuması için 23 Şubata bırakılmıştır.

Dördüncü suçlu

Evvelce dokuzuncu ihtisas mahkemesinde tütün kaçakçılığından mahkûm olan Fars, Necati, Kâzımın arkadaşlarından Mustafa o zaman ortada bulunamamıştı.

Geçenlerde bulunarak mahkemeye sevkedilen Hopanın Ipsala köyünden Mustafanın da duruşması dün bitirilerek 37 gün hapsine karar verilmiştir.

Makine kaçakçılığı davası

8 inci ihtisas mahkemesinde makine kaçakçılığından mahkemeye sevkedilen Ismail Safa ve kardeşinin duruşmalarına dün de devam edilmiştir.

Suçlu vekili Ismail Safanın kefaletle tahliyesini istemişse de iddia makamı muvafakat etmemiş ve reis te kabul etmemiştir.

Duruşma makineler üzerinde bazı tahkikat ve tetkikatın icrası için başka bir güne bırakılmıştır.

9 uncu ihtisas mahkemesi

Adliye yangınından beri Gümrük binasında muvakkat bir şekilde çalışan 9 uncu ihtisas mahkemesi için, yeni bir salon ayrılmıştır. Mahkeme dünden itibaren bu salonda faaliyete geçilmiştir.

Hilâliahmer kongreleri

Hilâliahmer nahiye kongreleri devam etmektedir. Nahiye kongreleri bu ay içinde bitecek ve kaza kongrelerine başlanacaktır. Hilâliahmerin Alemdar nahiye kolunun senelik kongresi bu akşam saat 20 de Divanyolundaki C. H. F. nahiye ve ocakları binasında yapılacaktır.

Nahiye dahilindeki mahallât idare heyetleri başkanları ile mahallâta yazılı üyelerin kongreye gelmeleri istenmektedir.

MAARİFTE

Devamsızlık Gösteren talebe

Kaydlarının ne zaman terkin edileceği tamim edildi

Kültür bakanlığı devamsızlık gösteren talebelerin ne zaman kayıtlarının terkin edileceğine dair mekteplere bir tamim yollamıştır.

Bu tamime göre, ilk mekteplerde 16 yaşına kadar, orta tedrisatta 22 yaşına kadar, talebe devam etsin, etmesin kaydı terkin edilmiyecek, her gün yoklama defterinde ismi okunacaktır.

Bu yaşlardan sonra, muayyen müddette devam etmiyen talebenin kaydı silinecektir.

Tıb fakültesi müfredat proğramı

Tıp fakültesi müfredat programında yeni değişiklikler yapılmıştır. Dokuzuncu ve onuncu sömestrdeki nazarî dersler kaldırılmış, sekizinci sömestreye konmuştur.

Dokuzuncu ve onuncu sömestrde talebeler yalnız tatbiki ders görecekler ve staj göreceklerdir. Yeni değişiklik önümüzdeki yıldan itibaren tatbikata başlanacaktır .

Zehirli gazlardan korunmaya dair konferans

Zehirli gazlardan korunmak için tertip edilen konferanslardan birincisi bu akşam üniversite konferans salonunda verilecektir. Konferans serbest olduğundan, herkes gelebilecektir.

Üniversite talebesinin taşıyacağı kasket

Kültür bakanlığı yniversite talebesinin taşıyacağı kasket nümunesini tesbit etmiş ve rektörlüğe bildirmiştir.

Gelen nümuneye göre kasketin ön tarafında bir kurt timsali ve "Istanbul üniversitesi,, ibaresi vardır.

Her fakültenin kasketi ayrı bir renktedir.

Hukuk fakültesi kütüpanesi

Yeni tesis edilmekte olan hukuk fakültesi kütüphanesi için, Avrupadan 25 bin lira krymetinde kitap sipariş edilmiştir.

Bir aya kadar kütüphanenin noksanları ikmal edilecektir.

Fen fakültesi kimya profesörlüğü

Geçenlerde Isviçrede ölen, üniversite fen fakültesi kimya profesörünün yerine, üç ecnebi profesör talip olmuştur. Universite bunlardan biri hakkında bugün bir karar verecektir.

Köy mektepleri müfredat proğramları

Kültür bakanlığı köy mektepleri müfredat programlarında bazı esaslı değişiklikler yapmağa karar vermiştir. Köy mektepleri programlarına konacak ziraat, fen dersleri, mahalli ihtiyaçlar göz önünde tutularak tesbit olunacaktır.

HALKEVINDE

Kuruluş Yıldönümü

22 Şubatta Halkevinde merasim yapılacak

Şubatın 22 si halkevlerinin kuruluşunun yıldönümüdür.

Bu münasebetle, bütün halkevlerinde olduğu gibi, şehrimizde de merasim yapılacak, halkevi Beyoğlu ve Alay köşkü şubelerinde temsil verilecektir.

Tıb talebe cemiyetinin konferans ve konseri

Dün saat 18 de Tıp Talebe Cemiyeti Istanbul halkevinde bir toplantı yapmış, bu toplantıda dahiliye mütehassıslarından ve Tıp fakültesi emrazı umumiye profesörü Bay Oberndorfer (karın içindeki aletlerin yapmış oldukları hastalıklar) hakkında bir konferans vermiştir.

Kadavralar üzerinde yapılıtğı otopsilerde şayanı dikkat görerek resmini aldığı bazı gayri tabiiliklerin Diyapositiflerini projeksiyonla göstererek izahat vermiştir. Bilhassa (büyüme) illeti ile midenin aldığı bir çok şekiller gösterilmiştir.

Konferanstan sonra kurum üyelerinden iki Bay tarafından piyano ve keman ile bir konser verilerek toplantıya son verildi.

Halkevinde temsil

Halkevinden: 18 şubat 935 pazartesi günü saat (20.30) da Gülhane parkı içindeki Alayköşkünde temsil şubemiz tarafından (Köyün namusu) piyesi temsil edilecektir.

Gelmek istiyenler davetiyeleri her gün (17) den sonra Alayköşkü çevirgenliğinden alabilirler.

Yeni liman büdcesi

Liman ve Rıhtım işleri umum müdürü Bay Ali Rıza Çevik, bu günlerde Ankaraya gidecektir. B. Ali Rıza yeni liman bütçesi etrafında Maliye Bakanlığına izahat verecektir.

Tramvay kızak yapınca

Üsküdarda bir kaza oldu, üç kişi yaralandı, bir araba parçalandı

Dün Usküdarda Kısıklıda korkunç bir tramvay kazası olmuş, üç kişi yaralanmış, bir araba parçalanmıştır. Vaka hakkında yaptığımız tahkikat şudur:

Usküdar tramvay şirketine ait 13 numaralı tramvay arabası vatman Hasanın idaresinde ve içinde yolcu olduğu halde dün sabah saat 7,15 te Kısıklıdan Usküdar iskelesine gitmek üzere kalkmıştır.

Tramvay arabası 7,30 da Tophaneli oğlu istasyonu sıralarına gelince vatman, arabayı durdurmak için fren yapmıştır.

Burası, Usküdar Millet bahçesi önüne düşen yer olup yokuştur. Vatmanın fren yapmasına rağmen tramvay arabası durmamış, kızak yapmıştır.

Büyük korku ve telâşa düşen yolcular bağırışmaya başlamışlardır. Bu yüzden tramvay bütün hızile kayarken korkunç kazalar baş göstermiştir.

Tramvay arabası, bu esnada yukarıdan aşağıya yolun solundan gelerek sağına geçmek üzere bulunan sucu Halilin kullandığı arabaya çarpmıştır. Araba parça parça olmuş, sucu Halil de bu çarpışmadan Millet bahçesi duvarına kadar fırlıyarak yuvarlanmış, baygın bir halde duvar dibine düşmüş, sol ayağından ağırca yaralanmıştır.

Bu sırada tramvayda yolcular arasında bulunan Haydarpaşa lisesi talebesinden 17 yaşlarında Salâhaddinin eli, Usküdar orta mektep talebesinden Rızanın da ayağı kırılmıştır.

Yaralılar Usküdarda Zeynep Kâmil hastanesine kaldırılarak tedavi altına alınmışlardır. Kaza, Usküdarda büyük heyecan uyandırmıştır.

Usküdar kaymakamı Bay Lûtfi, Kısıklı nahiye müdürü Bay Şükrü, merkez memuru kaza yerine giderek tahkikat işleri üzerinde çalışmışlardır.

Günün Gölgesi

Tayyare cemiyeti

Türk Tayyare Cemiyeti dün onuncu yıldönümünü kutluladı. On yıl evvel yalnız mânevi bir kuvvetle, yalnız inan ve yurt sevgisile işe başlıyan cemiyet, bugün Türkiyenin müdafaasına en büyük hizmetleri yapan maddî bir kuvvet olmuştur. Tayyare Cemiyeti bundan on yıl evvel Yeşilköy hangarlarında birer iri uçurtma iskeleti gibi uyuklayan tahtalı, telli, bez tayyare taslaklarını o inan ve heyecanla, bir simyager gibi birer çelik kartal haline kalbetmesini bilmiş ve yurdun bütün sınırlarına tayyarelerin kolkola vermiş kanatlarından uçan bir istihkâm, havada bir seddiçin kurmuştur.

On yıl içinde başarılan işler mühimdir. Bu müddet zarfında Türk Tayyare Cemiyeti batı memleketlerinde tayyareciliğe ait elde edilen terakkilerle, ilerlemelerle mahmuzbaşı beraber gitmiş, bütün hamleleri adım adım takip etmiştir. Bu yardımın mikdarı on yılda 50 milyon Türk lirasına baliğ olmaktadır. Tayyare Cemiyeti bu parayı toplamakta, Türk ulusu bu parayı vermekte biribirlerile yarış etmişlerdir. Umumî servet seviyemiz nazarı itibara alınrsa, yurttaşlarımızın bu yardımı çok büyüktür. Bu sayede birçok tayyareler alınmış, fabrikalar tesis olunmuş, tayyare tekniği bütün memleket dahiline yayılmış, sivil tayyareciliğin terakkisi çareleri bulunmuştur.

Bulutların temiz ve yumuşak mu kavemetinden başka hiç bir mâni tanımayan, toprağın kayıtlarından, yolların, rayların inzibatından kendisini vareste bırakan hudutsuz hürriyetlerin âşıkı tayyareciliğin ve havacılığın bugün devletlerin müdafaa kuvvetleri arasında aldığı mevki çok mühimdir.

Tayyare dünün en büyük tehlikesi olan çelik adaları, muazzam toplarile, torpillerile, zırhlıları, dretnotları sanki toprağın altında uyuklayan işlenmemiş bir yığın demir külçe haline kalbetmiştir. Çünkü tayyare, toprağın, denizin ve bütün kürrenin üzerinde yeni bir hayat, yeni bir âlem yaratmıştır. Bu âlemin hududu kürreyi saran hava tabakası olduğu için dünyadan kat kat büyüktür.

Onun için vaktile yalnız deniz kuvvetlerine dayanarak adalarına çekilen ve oradan bütün kıt'alara yüksek bir nazarla bakan Ingiltere, bugün tayyare tehlikesinden dolayı (Splendid isolement) dediği yüksek inzivadan çıkmak, ve bir hava antlaşması hazırlamak mecburiyetinde kalmıştır. Bir Ingiliz diplomatının söylediği gibi artık Ingilterenin hududu Douvre değil, Ren sahilleridir. Ve hattâ bundan da ileridir. Fakat bilmukabele, Fransanın da hudutları genişlemiş, ve tayyarenin pervanesinden çıkan rüzgâr koca Manş denizini, koca şimal denizini ve hattâ en büyük Okyanusları bile kurutmuştur. Tayyare kilometreleri metre, metreleri milimetre yapan esrarengiz bir kuvvettir. Kanatlarile zaman ve mesafe mefhumlarını altüst eden bir kuvvettir.

Çok şükür ki Türkiye batı Avrupasında, Amerikada yirmi otuz senede elde edilen terakkileri Tayyare Cemiyeti vasıtasile 10 senede elde etmesini bilmiştir. Tayyareler, sür'atte ve mesafede rekor kırarken Tayyare Cemiyeti de bu terakkilere erişmek için zamanda rekor kırmıştır.

Bundan dolayı ne kadar sevinsek ve iftihar etsek yeridir.

Mümtaz FAİK

Deniz seferleri

Bazı aksaklıkların da önüne geçilecek

Bugün saat 10 da deniz ticaret müdürlüğünde deniz müsteşarı Bay Sadullah Güneyin reisliğinde bir toplantı yapılacaktır.

Otedenberi, hava müsaadesizliği yüzünden deniz seferlerinde bazı aksaklıklar husule gelmekte ve denizyolları ile vapurculuk şirketinin vapurları bir çok defalar, ayni limanda karşılaşmaktadır.

Bugünkü toplantıda bu karşılaşma ve bundan doğacak aksayışların ne şekilde izale edileceği vaziyetleri etrafında görüşmeler olacaktır.

Toplantıya kabotaj umum müdürü Bay Ayet Altuğ, vapurculuk şirketi umumi müdürü Bay Mustafa ve deniz yolculuğu idaretme müdürü Bay Zekeriya gelecektirler .

BENCE

Tiyatronun Sönmesi

Yazmış olduğu bütün piyeslerde insanlığın mukadderatı üzerinde insan iradesinin üstünde kuvvetlerin oynadığı büyük rolü anlatmaya çalışarak daima realitenin dışında kalmış ve metafizik bir hava yaratmış olan büyük Fransız tiyatro müellifi *Lenormand* seyircilerinin karşısına, ilk defadır ki bir dava piyesile çıkıyor.

"Tiyatronun sönmesi,, diye tercüme edebileceğimiz *Le Crépuscule du Théâtre* uzun müddettenberi vücudu hissedilen bir yaraya tam zamanında vurulmuş bir neşter darbesi olduğu için büyük bir muvaffakıyet kazandı ve kimbilir belki de bu muvaffakıyetile, davasına, içinde taşıdığı tezden faydalı olacaktır.

Şimdiye kadar pek çok cemiyet davalarının müdafaasını üzerine almış olan tiyatro ilk defa olarak *Lenormand*'ın ağzile, kendi müdafaasını yapıyor.

Tiyatro hastadır, tiyatro ölüyor... Sinemanın zafer marşile kulakları sağır olanlar kaç yıldır tiyatro dinine tapan gerçek sanatkârların bu telâşlı haykırışlarını işitmektedirler. Tiyatro, idam hükmünü giymiş bir mahkûm gibi, yıllardanberi, dizüstü, ölüm saatinin çalmasını bekliyor.

Tiyatroyu içten içe kemiren derd hakkında biribirini tutmaz pek çok düşünceler, kanaatler, tavsiyeler ortaya atıldı. Bunların içinde doğruları vardı, yanlışları vardı; gerçek bir sanat aşkının ilham ettiği samimileri vardı, para kazanmak hırsile ileri sürülmüş riyakârları vardı. İşte şimdi de, bu hastalığın, üzerinde söz söylemeye en salâhiyetli o anlardan biri tarafından konulmuş teşhis karşısında bulunuyoruz. *Lenormand* .Bu hastalığın gerçek sebeblerini anlatmak için, her zaman karşıdan seyrettiğimiz sahnenin arka taraflarını,kolislerini, bir kelime ile tiyatronun iç çamaşırlarını bize gösteriyor. Bize anlatıyor ki tiyatro gerçekten bir ölüme doğru gidiyor, bu, tabiî ömrünü bitirmiş olduğu için değildir. Sadece, tiyatroyu yaşatmak vazifesini üzerlerine almış olan insanların onu bilerek veya bilmiyerek yavaş yavaş zehirlemeleri yüzündendir.

Tiyatro yaşamak için sanate muhtaçtır. Sanatle hiçbir alâkası olmayan, gözlerini şöhret ve kazanç hırsı bürümüş cehalet, onu, elinden tutumuş, korkunç bir süratle uçuruma sürüklüyor. Tiyatronun bu büyük tehlikeden kurtulması için her şeyden önce kendini bulması, kendini sayması lâzımdır. Budalalıklarına orijinallik diyen rejisörler, müzikhol sükselerinin tiyatroları için örnek olabilcğini düşünen müdürler,oynadıkları eserin içinde zengin âşıklarının odasındaymış gibi serbestçe ve kaprislerine uyarak dolaşabileceklerini sanan küstah aktrisler: tiyatronun asıl derdi, onun vücutlarını tahrib eden bu mikroblardır. Tiyatro, ancak bu mikroblardan ciğerlerini temizleyebildiği gün yeniden canlanacaktır.

Lenormand'ın gerçek bir tiyatro ihtirasile hayat verdiği sahneler insanı ürpertecek bir kuvvet taşıyor. Müdafaa ettiği davanın doğruluğu ve büyüklüğü şahıslarının birer manken olmaktan çıkarak gözlerimizin önünde elle tutulacak kadar diri olmalarile hissediliyor. Bu güzel sanat eseri gene güzel bir buluşla bitiyor. Son perde kapandığı zaman aktörlerden biri perdenin dışına çıkarak seyircilere bir hitabe söylüyor. Yazımı *Lenormand*'ın içten koptuğu belli olan bu sözlerile bitiriyorum:

"Seyirci, gördüğün şey henüz "vuku bulmamıştır. Bunun vuku-"bulmaması sana bağlıdır.,,

"İçinde sözün hâkim olduğu bir "salonun alacakaranlığı içinde sen "inandıkça, umdukça, ürperdikçe, "güzellik mezara konmayacaktır!

"Seyirci, beni tanı! Sana söz "söyleyen bir piyes şahsı değildir. "Ben aktör rolünü oynayan aktö-"rüm. Eğer beni kaybolmaya mah-"kûm edersen, bizzat kendini insan "topluluğundan silmiş olacaksın!

"Beyhude yere karanlıklar için-"de resimlerle karnını doyuruyor-"sun. Gölgelerle ne işin var senin? "Haykırışlarına bir ses verebilmek "için et ve kan lâzımdır., canlı a-"ğız lâzımdır.

"Şimdi git, fakat yeniden dön-"mek üzere. Buraya veya başka bir "yere, ne zarar! Yeter ki bu, boya-"lı dudaklardan sözün fışkırdığı "bir yer olsun. Ben hiçim, piyes "hiçtir. Müellif hiçtir. Fakat tiyat-"ro yaşamalıdır! değil mi, seyirci? "Tiyatro ölemez!

Yaşar Nabi NAYIR

KULAK MİSAFİRİ

Kara kar yağıyor...

Bizim arkamızı verdiğimiz pencereden o dışarısını seyrediyordu. Durub dururken haykırdı:

— Çocuklar, bakın, kara kar yağıyor!..

Hepimiz pencereye koştuk. İnce, sulu sepken bir kar, yerleri bile ıslatmadan; hafif hafif yağıyordu.

Sorduk:

— Hani ya, kara kar nerde?

Güldü:

— Sözüm söz, "kar,,a, kar yağıyor... Yani karın üstüne kar yağıyor demek istedim...

Süreksiz bir kar olduğu bir bakışta görülen bu sulu sepken yağışı, uzun uzun seyrettikten sonra:

— Dostum, dedim, biz kara kar yağmasından çoktan vazgeçtik. Toprağa kar, yağsın... ona da razıyız!

Kulakmisafiri

ACIKLI BİR ÖLÜM

Selânik eşrafından merhum Bay Hasan Aziz kızı Bayan Nüzhet'in eşi ve tütün tüccarından Aziz Fikri ve Kumpanyi Dassürans Jeneral sigorta şirketinin imzaya mezun vekili Osman Fikri ve Tatko Şirketi muhasebe müdürü Etem Fikri ile aynı Şirket memurlarından Mukbil Fikrinin babası manifatura tüccarından

MEHMED FİKRİ

Trabzon'da kalb sektesinden ölmüştür. Cenazesi Vatan vapuru ile İstanbul'a getirilerek bugünkü pazar günü saat ondörtte Şişli'de Osmanbey'de Rumeli caddesinde 51 No. lu evinden kaldırılacak, Üsküdar'daki aile kabrine defnedilecektir. Allah rahmet eyliye.

Öz dilimizle

Arasıra sendeleyenler var...

Sizde, güldürücü şeyler yazan eski bitiğ'lerde okumuşsunuzdur: Vaktile, bir okul öğreticisi varmış. Kuru kalabalık, Arap ve acemce söz söylemeğe bayılırmış. Çocuklardan biri, yanılıp ta kendisine herkesin kolayca anlayabileceği türkçe bir şey söyliyecek olsa, canı sıkılırmış. Çocuklar da bunu bildikleri için, sözlüğün içinde ne kadar yabancı kelime varsa, hepsini biribir ardınca sıralayarak, kendsile bu çetrefil dilden konuşurlarmış.

Bir gün, nasılsa, mangaldan sıçrayan bir kıvılcım, öğreticinin kavuğunu tutuşturmuş.

Çocuklar:

— Kavuğunuz yanıyor! deseler, biliyorlar ki, hocadan azar işitecekler. Düşünmüşler, taşınmışlar, sözlüğe bakmışlar, en sonunda aralarında şöyle bir şey düzmüşler. Birisi ayağa kalkıp öğreticiye:

— Ey hacei bi misal, şu şakirdi pür melâl, şu veçhile arzi hali mafilbal eyler ki bihikmetillâhi tealâ, nari mangaldan, bir şerarei cevval sıçrayıp seri alilâlinizdeki kavuğu iş'al eylemiştir.,,

Bu sözü söyleyinceye kadar, öğreticinin başındaki kavuğun da kullanılacak bir yanı kalmamış.

O çağların çocuklarına belletilen basma kalıp Arap ve Acem sözleridir ki yıllarca, boynumuza kara bir sarık gibi dolanan (osmanlıca) yı doğurdu. Bugün, o dilden söz söyleyenimiz yok. Yazanlarımız da yok denecek kadar azaldı. Fakat düşünürken Osmanlı dilinin, dilimize gene bir karaçalı gibi dolaştığı oluyor.

Türkçede en açık, en anlaşılır karşılığı olan kelimelerin bile arap çasını, acemcesini, ağzımızda sakız gibi çiğnemekten kendimizi alamadık. Bu sendelemelerin de çok geçmeden giderileceğini ummak istiyoruz. Ancak o vakit, konuşma ve yazı dilleri arasındaki ayrılık, ortadan kalkmış olacaktır.

Salâhaddin GÜNGÖR

İstanbul Belediyesi Şehir Tiyatrosu

TEPEBAŞINDA ŞEHİR TİYATROSU

16-2-935 çarşamba günü akşamı Saat: 20 de

UNUTULAN ADAM

6 Tablo

Yazan: *NAZIM HIKMET*

1029

...

Fransız Tiyatrosunda DELİ DOLU opereti oynayacaktır.

812

HİKÂYE

Piyangodan sonra

Bay Settar, mahallenin sabahtan akşama kadar durmadan boyuna çivi mıhlayan çalışkan, işküzar kundura tamircisi idi.

Sabahleyin küçük dükkânını açarken şarkı söyler, çivi mıhlarken şarkı söyler, akşam dükkânını kaparken gene şarkı söylerdi. Bay Settar işi yerinde, gücü yerinde,, keyfi yerinde bir adamdı.

Günlerden bir gün tayyareden beş bin lira çıktı. Bay Settar paraları sinesine bastı:

— Oh, dedi, bundan sonra rahat yaşayacağım. Zaten o kadar çalışmağa da kudret kalmamıştı. Piyango da tam vakitinde yetişti. Tevekkeli kul sıkılmayınca Hızır yetişmez, dememişler.

Bay Settar hakikaten çok sıkılmış, çok çalışmış, çok sefalet çekmişti. Karısı ile çocuklarının nafakasını tedarik etmek için sabahlardan akşamlara kadar, iki büklüm bir vaziyette, boyuna kösele keser, pençe mıhlar, taban yamardı. Mahallenin bu çalışkan kunduracısı bütün sıkıntısına rağmen, keyfini hiç bozmaz, hem kundura çiviler, hem şarkı söylerdi: çizmesini Settara gönderiyordu.

— Eh, derdi, Allah sağlık versin de, ömrüm oldukça çalışır, geçinir, giderim.

Böyle bir adama, durub dururken beş bin lira çıkarsa, sevincini bir gözönüne getirin. Bay Settar artık viran kulübede oturub partal kunduralara pençe vuramazdı ya!

Bay Settar da parayı sinesine bastıktan sonra, artık pençe vurmamağa karar vermişti. Sigarasını halka halka dumanlandırarak:

— Yedikulede bievceğiz alırım. Ömrümün sonuna kadar yan gelib otururum, diye karar verdi ve kararını da tatbik etti.

Yedikuledeki evine ev değil, köşk demek daha münasibdi. Büyük bir bahçenin ortasında yeşil pancurlu, beyaz boyalı güzel, küçük bir köşk... Eski kundura eskicisi bu küçük dört odalı köşkünü kâşanelere değişmezdi.

Sabahları şafakla beraber kalkan Bay Settar, deniz kenarındaki kahveye giderek, kendisine mahsus koca fincanla kahvesini höpürdetir, öğle üstü evine yemeğe gelir, akşama doğru canı nereye isterse o raya gezmeğe giderdi.

Yıllardır iş görmekten bıkmayan bu adam, üç ay sonra boş durub esnemekten usandı. Ama karısına da bu usancını söylemekten çekiniyordu. Nihayet gene karısı imdadına yetişti. Bir sabah dedi ki:

— Efendi, potinlerin altı gitmiş, şunları gönderelim de altına pençe vurdutalım.

Bay Settar bu haberi duyunca öyle keyiflendi, öyle neşelendi ki, sevincinden kabına sığamıyordu:

— Bayan, dedi, sen deli mi oldun, boş yere ne diye para verelim. Ben kendim oturub yamarım, hem de vakit geçirmiş olurum.

Hemen odalardan birine yerleşti. Sandıklardan birine atılan eski takımlarını çıkardı, eski hatıralarını yada getirerek, gene şarkılar söyleyerek köseleyi kesmeğe başladı. Fakat bu iş çabuk bitti. Iki saat içinde kunduralar tamir edilmişti. Bundan sonra evin içinde oflayıb poflayarak dört aşğı, beş yukarı dolaştı, durdu.

Ertesi sabah gene denize karşı kahvesini içerken, evdeki bütün kunduraları gözlerinin önünden geçirdi:

— Allah allah, diye düşündü, nasıl oldu da akıl etmedim. Bu kunduraların hepsi de tamire muhtaç Bay Settar...

O günden itibaren tekrar takımlarının başına oturdu, şarkısını tutturarak işe koyuldu.

Ertesi gün dayısının oğlu köşke misafir geldiği zaman Settarı iş başında görünce:

— Hayrola, dedi, gene tamirciliğe mi başladın?

Settar gülümsedi:

— Yok canım, çocuk mu oluyorsun? Çok şkür paramız var. Ama vakit geçsin diye evdeki kunduraları tamir ediyorum. Sizin evde de delik, sökük şeyler varsa, gönderin. Ayağa gelen nimet tepilir mi? misafir:

— Öyleyse hemen başla! dedi ve potinlerini çıkardı.

Bir taraftan sigara, bir taraftan kahve, bir taraftan dedikodu, bir taraftan da türkü, kunduranın tamiri bitti.

Dayızade ertesi gün karısile kız kardeşinin iskarpinlerini getirdi. Bunu duyan dost, konu komşu sırf Settarın canı sıkılmasın, gönül eğlendirsin diye eski pabuclarını gönderdiğe başladılar. Settar bunlardan iş parası almıyor, sadece kösele masrafını istiyordu. Bir kösele parasına da bu zamanda kim pabuçlarını tamir ettirmez. Duyan potinini, iskarpinini, kundurasını, Bay Settar bugün Yedikulenin en mes'ud adamıdır. Dükkâna çevirdiği odasında kösele kesiyor, pençe mıhlayor, şarkı söylüyor. Hattâ işi başından aştığı için yanına bir de çırak aldı. Ona arkadaş muamelesi ediyor. Ara sıra da diyor ki:

— Talili dediğin benim gibi böyle yan gelib keyfine bakmalı..

SEM

Harik Hayat Kaza ve Otomobil

Sigortalarınızı Galatada Ünyon Hanında Kâin

ÜNYON SIGORTASINA yaptırınız.

Türkiyede bilâfasıla icrayı muamele etmekte olan

ÜNYON

Kumpanyasına bir kere uğramadan sigorta yaptırmayınız.

Telefon : 4.4888. 815

DOKTOR

Rusçuklu Hakkı Üzel

Galatasarayda Kanzuk eczahanesi karşısında Sahne sokağında 3 numaralı apartımanda 1 numara.

809

Bugün MELEK Sinemasında

2 film birden:

MARLENE DIETRICH tarafından yaratılan

KIZIL ÇARİÇE

ve

GÖNÜLLER BİRLEŞİNCE

Oynıyan:

NORMA SHAERER

Bugün PEK sinemasında

2 film birden

Herkes sevdiği beğendiği

ESKİMO

ve

ÇOCUĞUMU ÇALDILAR

Son günlerin en heyecanlı hâdisesi

Filmlerin ikisi de Fransızcadır.

RADYO

Bugünkü program

İSTANBUL :

17,30 Inkılâp dersleri, üniversiteden nakil, Sinop saylavı Yusuf Kemal, 18,30 Jimnastik bayan azade, 18,50 Klasik musiki plâk, 19,30 Haberler, 19,40 Havayen kitar orkestrası, Zekeriya ve arkadaşları, 20,10 Ziraat bakanlığı namına konferans, Abdurahman, hayvan hastalıkları mücadelesi, 20,40 Bayan Nimet Vahit, şan, 21,10 Son hakerler, 21,30 Radyo orkestrası, 22,00 Radyo Tango ve caz orkestrası.

223 Khz. V A R Ş O V A, m. 17,20: Şarkılar. — Çocuk tiyatrosu. 18: Dans musikisi. 18,50: Konferans. 19: Skeç. 19,40: Konferans. 20: Orkestra. 20,45: Sözler. 20,50: Aktüalite. 21: Şen program. — Haberler. — Spor. — Reklâmlar. 22,30: Budapeşteden nakil (Operet musikisi.) 24: Sözler. 24,05: Plâk.

174 Khz. M O S K O V A, 1714 m. 15: Sözler. 16,15: Çocuk programı. 18,30: Kızılordu neşriyatı. 19,30: Opera nakli (Evnebi dilde.) 23,05: İngilizce neşriyat. 24,05: Almanca neşriyat.

785 Khz. L E İ P Z İ G, 382 m. 19,35: "Der Vaffenschmied,, adlı Lortzing'in operası. 21,35: Şen sahneler. 22,30: Şaheserler konseri. 23: Haberler. spor. 23,30: Neşeli konser (şarkılı)

545 Khz. B U D A P E Ş T E, 550 m. 18: Düo gitar konseri, 18,30: Sözler. 19: Çingene musikisi. 20: Konferans. 20,30: Piyano konseri. 21,15: Stüdyo skeçi. 22,10: Haberler. 22,30: Avrupa nakil konseri. (operetlerden şarkılar ve havalar.) 24: Salon orkestrası.

686 Khz. B E L G R A D, 437 m. 19,30: Bulgar şarkıları. 20: Reklâm, plâk. 20,15: Sözler 20,30: Ulusal neşriyat. 21: Kral sarayının orkestrası. 23,10: Haberler. — Dans plâkları.

904 Khz. H A M B U R G, 332 m. 17,50: Hafif musikili ocak. 19: (şömine) sohbetleri. 20: Skeç (musikili.) 21: Spor. 21,20 Haberler. 21,30: Karışık neşeli neşriyat. 22,30 Şaheseler konseri.

950 Khz. BRESLAU, 316 m.: 17 Küçük radyo orkestrası, 19 Spor haberleri, 19,30 Aktüalite, 20 Henri Martenau'nun eserlerinden şarkılı konser, 21 Şarkı ve musiki parçaları, 22,30 Şaheserler konseri (Leipzig'den). 23 Haberler, 23,30 Dans.

Yarınkı program

ISTANBUL :

18 Fransızca ders, 18,30 Dans musikisi, 19 Opera, plâk ile, 19,55 Haberler, 20 Konferans, Selim Sırrı Tarcan, 20,30 Bayan Jale, şan, piyano ile, 20,55 Hafif musiki, plâk, 21,15 Son haberler, 21,30 Bayan Bedriye Tüzün radyo tango caz orkestralarile.

SPOR

Bir düzeltme

Aldığımız mektuptur:

Değerli gazetenizin 16-2-935 tarihli nüshanızın yedinci sahifesinin beşinci sütununda Halkevinin yapmış olduğu koşunun 5000 metre üzerindeki kısmını kazanan kulübümüzün ismi yanlışlıkla Beşiktaş olarak yazıldığı gibi derece alan atletlerimizden Remi, Garbis, Ruhi, Nuri, ve Arsen de Beşiktaşlı olarak gösterilmişlerdir; bu yanlışlığın düzeltilmesini isterken en derin saygılarımı sunarım.

YENEN Atletik klübü kaptanı

Şekib Bermi

Müfrit tefrika: 105

Katran Kazanı

Nazmi Şehap

— Hepsi üç yüz on lira .. — dedi —

Bu paranın üç yüz beş lirası Nazminin cüzdanından çıkmıştı. Ve küçük bir kâğıda okunmaz bir yazı ile "yalnız üç yüz on aded kaimedir "diye yazıb kâtibin bastığı mühürün altına bir imza kondurdu:

— Al bakalım..

Şaşı derhal kâğıdı cebine indirdi. Beş dakika sonra, ortasında iki sıçanın biribirile cenkleştiği harab bir odada tahtalar üstüne uzanmışlar, sigara içiyorlardı.

Yalnızlık... insan yalnız kalınca, bütün cehdine rağmen, içinde ne varsa derhal belli eder.

Nazminin yüzü kıp kırmızı idi.Bu iş onu izzetinefsinden vurmuştu. Bir ân kızar gibi oluyor,sonra beyninde balyoz indirilmiş gibi birden budalalaşıveriyordu.

Şaşı Süleymanın yüzünü ise hayatından ümid kesmiş insanların sarılığı kaplamıştı. Ikide bir gözlüğünü çıkarıyor, küçük parmaklarile gözpınarlarında beliren yaşları siliyordu. Derin derin içini çekerek başını kapıya doğru veriyor;

"Acaba buradan sağ, salim çıkabilecek miyim?,, gibilerden kendini daldırıyor, sonra, mart kokularını almış, bir kedi azgınlığiyle tahtaları tırnaklayarak, geriniyor; avazı çıktığı kadar bağırıyordu:

— Aaaah ... ah!

Bu sırada suratı öyle çirkinleşiyor, öyle çirkinleşiyordu ki Nazmi ona bakmağa iğreniyor ve başını başka tarafa çeviriyordu.

Saatler, uzun bir sessizlik içinde ağır ağır geçiyorlardı. Ikindi ezanı okunurken Nazmi odada hava kalmadığını hissetti;

— Oğlan.. bu ne duman be! — dedi —

Ve kapının altında küçük bir tepe yapan sigara izmaritlerine gözü ilişince;

— Vay anam vay! — diye haykırdı — zehirleneceğiz. Ne çok sigara içmişiz!

Hemen pencerenin bir kanadını açtı ve şaşıyı omuzundan dürttü:

— Kalk.. biraz dolaş. Mafsalların kaynayıverecek, insan bu kadar hareketsiz duramaz.

Süleyman ağlayordu. Hınçkırıklarla boğularak homurdandı:

— Neye yarar? ha bir gün evvel ölmüşüm, ha bir gün sonra.. asılacak değil miyim?

— Neye evvelden düşünmezsin.. Paraya mı tama ettin? Yapmak istediğin şey dünyanın en büyük alçaklığıdır. Ölümden kurtulmağa savaşan bir milletin son saldırışını arkadan vurmağa çalışmağa nasıl gönlün razı oldu?

Kimbilir daha neler söyliyecekti. Dişleri arasından konuşuyor ve oturan Süleymanı tekmeleri altında ezmemek için kendini güç tutuyordu.

Şaşı; onu dinlemiyordu bile... Bir ara gene tahtaları tırnaklıyarak:

— Çocuklarım... Aaaah çocuklarım... - diye bağırdı -

Ve sonra göğsünü yumruklayarak boğuk boğuk söylendi:

— Ah İsmet... Sen ölmemiş olsaydın gözüm arkada kalmazdı Iiiiiy!

İsmet...

İsmetin yeşil gözleri...

Ve... O ande Nazmi ile Şaşı gözgöze geldiler. Genç, dalgın dalgın sordu:

— Onları çok mu severdi?

— Çıldırırdı.Bir gün bahçede küçük oğlumun üstüne köpek saldırmış, İsmet bunu evin üst katından görmüş. Şaşkınlıkla pencereden atlamağa kalkışmıştı... Aaaah Ismet..

Şaşı sanki onun ölen genç kıza karşı duyduğu derin aşkı biliyormuş ta Nazmiyi istediği istikamete sevketmek için bir plân kurmuşmuş gibi konuşuyordu. Ve usta bir aktör gibi, her jesti ve her sözü ölçülü bir tesir yapıyor, Nazmi gittikçe yumuşuyordu. Nihayet ısıtılmış balmumuna döndü ve birden onun yanında yere çömelerek dirseğini omuzuna dayadı:

— Sil gözyaşlarını! - dedi - aklımda kaldığına bakarsan seni idamdan kurtarmağa imkân vardır. Sanırım.. Evet vardır. Bütün mesele bu çanta üstünde değil mi? Ihbar eden adam ölmüş. Çanta ikimizin yattığı yer

zin yattığı yer odada bulunmuştur. Ben kendimi sıyırabilecek vaziyetteyim. İstanbulda birçok adamlar var ki onlardan toplanacak malûmat benim kim olduğumu ve böyle bir iş yapamıyacağımı meydana çıkarabilir. Zaten müracaat ta ettim. Bu takdirde sen sallanırsın. Fakat akrabama karşı Ismet kadar olsun yardım edebilmeliyim.. O çocuklar kimbilir, ne kadar üzülürler. İki bakımsız yetim ve kimsesiz genç bir kadın sokak ortasında kalacağına, ben bir fedakârlık yapar, seni bu işten sıyırırım. Ziraben bizimkileri bilirim. Akraba makraba demezler, onları kedi encikleri gibi sokak ortasında bırakırlar.

Şaşının gözlerinde bir neşe kıvılcımlandı. Hemen gencin ellerine sarıldı. Sonra çok köpekleşmiş adamların alışkanlığıyle iğildi, gene polisteki odada olduğu gibi ayaklarını öptü. Eğer Nazmi biraz tecrübeli bir adam olsaydı; haysiyet düşkünlüğünün bu derecesi karşısında derhal toparlanır, bu sefil için bu kadar fedakâr ve merd olmaktan çekinirdi. Lâkin Ismetin, kafasında çanlanan, hatıraları genci o kadar sarmıştı ki, hiç bunun farkında olmadı. Bir sekişte kapıya yanaştı ve;

— Gardiyan efendi! gardiyan! gardiyan ! — diye bağırdı.

Köy imamı bozması, çenber sakallı bir Ankaralı gardiyan nöbet tutuyordu. Muhammediye okur gibi, o canım türkçeyi Arab tecvidile yaya yaya homurdandı:

— Mo... kooof efendi, ne istiyorsunuz?

— Müdür beyi görmek istiyorum.

— Acaba müdür bey şimdi sizi kabul eder mi? Fevkalâde meşgul bulunuyor.

— Pek mühim bir şey söyleyecağim...

— Onun işi daha mühim... onu bırakamaz.

Ve Nazminin ağız dolusu savurduğu bir küfrü işitmemezlikten gelerek ilâve etti:

— Tay hastalanmış, baytarla konuşuyor.

— . . . . . .

— Maamafih hatırın için sorulım... Hele sen şu budak deliğinden bir sigara ilet bakalım.

Genç anaforcu gardiyanın arzusunu son süratle yerine getirdi. Anlaşılan şaşıya tali de gülmeğe başlamış olacaktı ki, koridordaki sıralerden müdürün bu sırada baytarı uğurladığı da anlaşıldı.

— *Bitmedi* —

ÇOCUK

Faydalı bilgiler

Yüksekliği Ölçmek

Arkadaşlarınızdan biri ile gezerken yüksek bir bina, bir ağaç, bir kule görüyorsunuz. Acaba yükseklîği nedir? Işte hendese bilgilerinizi tatbik için güzel bir fırsat:

Kâğıt veya mukavvadan iki dılı birbirine müsavi bir üç köşe kesiniz. Ölçeceğiniz şeyden uzaklaşarak müsellesinizi bir değnek ucuna iliştiriniz. Müsavi dılılardan biri yere, diğeri uzunluğunu ölçeceğiniz şeye müvazi olarak tutulmak şartile üçüncü dılın bir ucundan bakarak öteki ucu hizasınca ölçülecek şeyin tepesini nişanlayınız. Nişan tamam olunca bulunduğunuz yerden ölçülen şeye kadar yeri ölçünüz. Bulacağınız mikdar ölçülen şeyin yüksekliği olacaktır.

Kağıtlardaki mürekkeb lekesi

Yazı yazarken kalemlerinizden mürekkep damlar, defterinizi yahut kâğıdınızı kirletir. Bu lekeyi nasıl çıkarmalı?. Gayet kolay. Papyebuvar cinsinden bir karton parçası alır, birkaç defa (Asid okzali) veya (Okzalit dö potas) mahlûlüne batırıp çıkarır ve kurutursunuz. Sonra herhangi bir kâğıd üzerine mürekkep damlıyacak olursa bu okzalitli kâğıt onun üzerine bastırılınca hem mürekkebi çeker, lekeyi kaldırır; hem de yerini bezler.

Büyük keşifler

1752 Siperli saika Benjamin Franklin. 1767 Örme makinesi Hargreaves, 1781 Buhar makinesi, James Watt, 1783 Balon Charles Mongolfier, 1785 Zelzele âleti Saltuno, 1791 Soda imali Leblanc, 1792 Hava gazı Murdoch, 1795 Hidrolik mengene Bramah, 1796 Çiçek aşısı Jenner, 1796 Litografi Senefelder, 1801 Pancardan şeker çıkarma Achard, 1804 Ağ örme makinesi Jakar, 1807 vapur Fulton, 1810 Kitap tabı mengenesi Gönig 1812 Gemi pervanesi Ressel, 1812 Elektrik ziyası Davy, 1823 Elektrik motörü Faraday, 1825 Lokomotif Stephenson, 1826 Açık ziya Drummond, 1827 Tel ip Albert, 1828 Şekar muayenesi Wöhler, 1830 Bulut itfaiye tulumbası Ericsson, 1832 Kibrit Kammerer, 1833 Elektrik telgraf Gauss ve Weber, 1834 Dikiş makinesi Hunt, 1836 Tereyağı âleti Penzoldt, 1839 Gaz ocağı Bischof, 1839 Lâstik Bischof, 1839 Elektrik saati Steinhell, 1839 Kâğıt üzerine fotoğraf Talbot, 1841 Hipnotizm Braid, 1842 Ilmi harare Joule, 1842 Buhar çekiç Rasmyth, 1845 Elektrik ziyası Starr, 1848 Çakmaksız kibrit Böttger, 1854 Velocipet Fischer, 1855 Telgraf yazan makine Hughes.

Öğüdler

Sana yapıldığını istemediğin şeyi arkadaşına da yapma.

* * *

Düşmekten korkma, kalkmağa çalış.

* * *

Evvelâ istemeğe lâyik olmalı, sonra istemeli.

* * *

Bilmemek ayıp değil, öğrenmemek ayıp.

Mekteplerimizde çocuklarımızın verdikleri temsillerden bir sahne...

Denizlerin orta yerinde sunî adalar yapılacak!

Tayyarelerin havadaki emniyetlerini kuvvetlendirmek için yeni projeler

Almanlar tayyare ile Atlas Okyanusu üzerinde seyahatlerinde kolaylığı mucip olmak için yarı yola Natal ile Bathusst arasına Vestfalen isminde bir vapur koymuşlardı. Bu vapura tayyarelerin inmeleri ve tekrar uçmaları için bazı tertibat ilâve olunmuştu. Bunun üzerine birçok mühendisler istasyonun böyle lâalettayin bir vapur olacağı yerde hususî yapılmış tesisat olursa daha ziyade işe yarayacağını düşündüler. Bir kısmı sabit ve bir kısmı müteharrik sun'î adalar vücude getirmeğe karar verdiler. Bu adalarda tayyarelerin bütün ihtiyaçları tatmin edilebilecek şekilde tertibat mevcut olacaktır. Fırtına ve bozuk havalarda sığınılacak yer, erzak depoları, tamirhaneler, hava tetkikatı merkezleri, yolcular için otel ve saire...

Müteharrik adalar şu şekilde yapılacaktır: Büyük bir kerpeten ağzına benziyen geniş bir havuz, muhtelif deniz tayyareleri burada barınabileceklerdir. Yanlarında motör ve çark tertibatı mevcut olacaktır. Ada, bunlar tahrik edilerek yerini değiştirebilecektir. Bundan gaye de havuzu rüzgârın estiği tarafın mukabil cihetine döndürebilmek, icabında fırtmalı mın takalardan başka yerlere gidebilmektir. Motörler yağla tahrik edilecektir. Böyle bir adanın inşası için sarfolunması lâzımgelen para aşağı yukarı 40 milyon liradır. Fakat iş bir tane ada inşa etmekle bitmiyecek gibi görünüyor. Amerika ile Avrupa arasında bunlardan birkaç tane kurulması mevzuu bahsoluyor. Sabit, yani demirlemiş adalar Armstrong isminde Amerikalı bir mühendisin icatgerdesidir. Bunun 360 metre uzunluk ve 120 m. enlilikte bir sahası bulunacak ve bu saha denizden 32 metre yüksek likte olacaktır. Bu adalara gerekkara gerekse deniz tayyareleri inebileceklerdir. Halbuki müteharrik adalar yalnız deniz tayyarelerinin istasyon yapmalarına müsaittir Bütün depolar ve sair bu sahanın altında olacaktır. Ada içi boş direkler üzerine ve bu direkler de dubalara istinat edeceklerdir. Denizin dibine atılacak demiri 2500 kg. ağırlığında olacak, zinciri 8 bin metre uzunluğunda bulunacaktır. Bazı mühendisler bu demirin betondan yapılma bir cisim olmasını da düşünmektedirler. Ada, bu beton cisme raptolunacak ve otomatik bir surette rüzgâr değiştikçe istikametini değiştirebilecektir. Armstrongun ilk yapacağı ada Nevyorkun cenubu şarkisine konacak ve bir sene müddetle tetkikat ve kontrola tâbi olacaktır. Bunun neticesi müstakbel istasyonların şekilleri ve kaç tane inşa edilecekleri takarrür edecektir. Adanın kaptanının kumanda köprüsü, tayyarelerin inecekleri saha, makine dairesi, elektrik merkezi gibi yerleri bulunacaktır.

Maamafih bu adaların inşaasının pahalıya mal olması dolayısile tayyarelerin hiç bir istasyona konmaya ihtiyaç göstermiyecek derecede tekâmül ettirilmelerinin daha muvafık olacağı düşünülmektedir. O zaman yalnız erzak, benzin ve saire depoları vücude getirilerek bunların inşasının masarifi ise hiç şüphesiz adalara gidecek paranın yüzde değil, belki binde biri kadar olmıyacaktır.

Buna rağmen bazıları, istasyonların yaptırılması fikrindedirler. Boşuna fazla para sarfedileceği iddiasını hiç te doğru bulmuyorlar! "İnsaniyet, diyorlar, medeniyet ve terakkiyi temin eden herhangi bir vasıtaya nihayetsiz servetler tahsis etmiştir.

Mademki beşeriyete hizmet edecektir, bu istasyonlara verilecek para hiç te boşa gitmez. Tayyare istasyonlara konmadan Avrupa ile Amerika arasındaki mesafeyi katetmek mükemmeliyetine varsa bile deniz ortasında tehlike ihtimali daima mevcuttur.,,

Kullandığımız ölçüler

TUL ÖLÇÜLERI

Kilometre km., metre m, desimetre dm, Santimetre cm, milimetre mm, Mikron u.

SATIH ÖLÇÜLERI: Kilometre murabbaı km2., Hektar ha, Ar a, metre murabbaı m2, desimetre murabaı dm 2, Santimetre murabbaı cm2., milimetre murabaı mm2.

HACIM ÖLÇÜLERI: Metre mikâbı m3. desimetre mikâbı dm3., santimetre mikâbı cm 3., milimetre mikâbı mm3.

ISTIAP ÖLÇÜLERI: Hektolitre hl., dekalitre dal, litre l, desilitre dl, sentilitre cl, mililitre ml, mikrolitre y.

AGIRLIK ÖLÇÜLERI: Ton t, kental q, kilogram kg, gram g, desigram dg, santigram cg, miligram mg, mikrogram y.

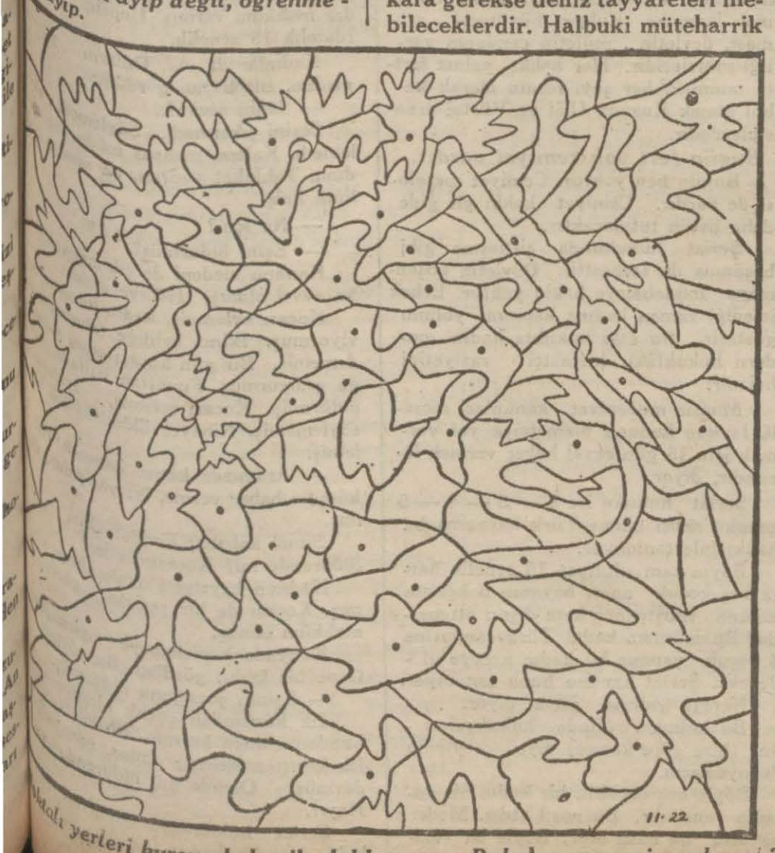

Boş yerleri kurşun kalemile doldurunuz. Bakalım, ne resim çıkacak?

MÜTEFERRİK HABERLER

POLISTE

Alacak için

İki kişi birbirlerini ağır surette yaraladı

Çubukluda oturan Arnavut Recep ile manav Şevket arasında alacak meselesinden kavga çıkmıştır. Kavga neticesinde her ikisi biribirlerini karşılıklı olarak ağır surette yaralamışlar ve tedavi için hastahaneye kaldırılmışlardır.

Kayınpederini vurdu

Kasımpaşada Yahyakehya mahallesinde oturan çoban Neşet ile damadı Mehmet Ali arasında kavga çıkmış ve Mehmet Ali bıçakla Neşeti sol memesi altından ağır surette yaralamıştır. Tedavi için Beyoğlu hastahanesine yatırılmış, suçlu yakalanmıştır.

Falcı

Kasımpaşada Bedreddin mahallesinde tekkede oturan Şeyh Mehmedin evinde birtakım kimselere fal baktığı ve nüsha yazdığı polis tarafından haber alınmış, tahkikat neticesinde dün polis tarafından Şeyh Mehmet cürmü meşhut halinde yakalanmıştır.

Kepenği yıkan motosiklet

Bozdoğan kemerinde oturan Ismail sepetli motosiklet ile ve yanına Kâmil isminde birini alarak gece Beyazıt Cümhuriyet caddesinde 69 numaralı kahveci dükkânının önünden geçerken sepet kısmı dükkânın kepengine çarpmış ve yıkılan kepenk yoldan geçmekte olan Muharrem, Durmuş, Mehmet Nuri ile Ismail ve Kâmilin üzerine düşmüş ve yaralanmalarına sebep olmuştur.

Ağaç kesenler

Kasımpaşada Bahriye caddesinde Yunus ile babası Hüseyin dükkânları önündeki ağaçları kestiklerinden yakalanmıştır.

Caddede baygınlık

Tarlabaşında oturan komisyoncu Avram Istiklâl caddesinden geçerken üzerine ânî olarak bir fenalık gelmiş ve caddede düştüğü görülmüştür. Tedavi için Beyoğlu hastahanesine kaldırılmıştır.

Elektrik ütüsünden...

Beyoğlunda Suterazisi sokağında Mehmet Ali Bey apartımanında ikinci katta oturan Bayan Somra tarafından masa üzerinde bırakıln elektrik ütüsünden masa tutuşmuş ise de söndürülmüştür.

Yankesici

Iş Bankası Beyoğlu şubesi müdürü Bay Tahirin Saray sineması önünde kalabalık arasında yanına sokularak cebinden eldivenlerini çalmak isteyen Hayatî ismindeki yankesici Bay Tahir tarafından görülmüş ve polise teslim edilmiştir.

Çarpan otomobiller

1888 numaralı otomobili idare eden Mustafa oğlu Şerafettin Hâlâskârgazi caddesinden geçerken Arif isminde birine çarpmış, ağır surette yaralamıştır. Yaralı Arif hastahaneye kaldırılmış, şoför yakalanmıştır.

Bir amele çukura düştü

Galatada Necatibey caddesinde aşçı Abdullahın önünde amele Ali oğlu Mustafa kanalizasyon çukuruna ağaç vermekte iken bastığı ağaç kaymış ve çukura düşerek kasığından yaralanmıştır.

Meksikada kanlı vakalar

MEKSIKO, 16 (A.A.) — Colina hükûmeti dahilinde küçük bir şehir olan Villa Abvarzede nümayişçilerle polis ve asker arasında vukua gelen müsademede dört kişinin ölmüş ve on bir kişinin de yaralanmış olduğu söylenmektedir.

Şehrin belediye reisinin de ölenler arasında olduğu rivayet ediliyor. Büyük bir heyecan hüküm sürmektedir.

Mekteblilerin Marmara felâketzedelerine yardımı

Kuruş	
650	Ist. 7 inci mektep talebesi ta.
255	Küplü ilk mektep talebesi ta.
3060	Pertevniyal L. talebesi ta.
1000	Istiklâl L. talebesi ta.
350	Ist. 63 cü ilkmektep talebesi ta.
4499	Ceneve üniversitesi Türk Tal. tarafından kurul ğ. vas.
400	Söke ilk mektep talebesi ta.
3500	Mardin orta mek. tal. ta. cumhuriyet ğ. vas.
2235	Ist. Paket postanesi me. ta.
1141	Beyoğlu 45 ci ilk m. tal. tarafından cumhuriyet g. vas.
17090	Yekûn.
52294,50	Eski yekûn.
69384,50	Bütün yekûn.

Hava raporu

Kars vilâyetinde kar bir metreyi aştı

ANKARA, 16. A.A. — 16-2-935 de Türkiyede hava vaziyeti :

Ziraat vekâleti meteoroloji enstitüsünden alınan malumata göre son 24 saat içinde Eğe mıntakasıla doğu Anadolusu ve Karadeniz kıyılarında Rize çevresi yağışlı geçmiştir.

Yağış Eğe mıntakasında yağmur ve diğer yerlerde kar şeklindedir. Karın toprak üzerinde yaptığı kalınlık Karsta 109, Sarıkamışda 82, santimetredir. Hava suhunetinde bir gün evvele nazaran Trakya ve Eğe mıntakalarında 6 derece etrafında fark kaydedilmiştir. Buna mukabil orta Anadolu ve doğu Anadolusunda hava son bir gün içinde beş derece daha soğumuştur. En düşük suhunet sıfırdan aşağı olmak üzre Kars, Erzurum, Çorumda 11, Kastamonuda 10, Sivas ve Yozgadda 9 derecedir.

En yüksek sıcaklık Adanada sıfırın üstünde 18 derece kaydedilmiştir.

Ankarada en düşük sühunet sıfırın altında7 ve bugün saat 14 de sühunet sıfır dereceye kadar çıkmıştır.

Sabah saat yedide başlıyan kar aralıklı olarak 9.30 a kadar devam etmiştir.

Istanbulda hava vaziyeti

Sıfır hararet derecesine ve deniz seviyesine indirilmiş barometre bu sabah saat 7 de 760, 14 te 760, derecei hararet 7 de 2, 14 te 4, en yukarı hararet 5.5, en aşağı 2. Rüzgâr poyrazdan esmiştir. En yukarı sürati saniyede 4 metreye çıkmıştır.

İzmir Hilâliahmer kongresi

IZMIR, 16 (Milliyet) — Bugün hilâliahmer kongresi Halkevinde toplandı.

Eski idare heyeti aynen ipka edilmiş, raporlar teşekkürle kabul edilmiştir. Yalnız saylav seçilen üyeler yerine yenileri seçilmiştir.

Kongre dolayısile Atatürk'e ve büyüklerimize tazım telgrafları gönderilmiştir.

Oran'da nümayişler

ORAN, 16 (A.A.) — Belabbes belediyesi önünde nümayiş yapan işçilerin çıkarmış oldukları arbedede altı polis memuru yaralanmıştır.

Uçünün yarası ağırdır. Bir çok kimse tevkif edilmiştir. Nümayişçiler, polis memurları tarafından dağıtılmıştır.

Cenubi Amerikaya

ISTRE, 16 (A.A.) — "Jozef lö Bri,, tayyaresi, Kodos ve Rossinin idaresinde, bu sabah cenubî Amerikaya gitmek üzere havalanmıştır.

Hitlerci reisleri afaroz havadisi

MUNIH, 16 (A.A.) — Kardinal Faulhaberin kâtibi bir tebliğ neşrederek Kardinalin bir vaiz esnasında Hitlerci reisleri afaroz etmekle tehdit ettiğine dair ecnebi kaynaklardan verilen haberleri kat'i olarak tekzip etmiştir.

Biber buhranı

Mevcut biberi toplayan sendikanın macerası

LONDRA, 16 (A.A.) — "Di Ekonomist,, biber buhranı hakkında açık tafsilât vermektedir.

Bu gazete, birinci derecede ihtiyaç maddelerinde yapılan spekülâsyona karşı şiddetli bir hücum yapmakta, hükûmetin piyasayı kontrol etmesini istemektedir.

Gazete, fiyatları yükseltmek istiyen bir sendikanın mevcut biberin hepsini aldığını, sonra, dünya mevcudunun gülünç derecede yüksek bir fiyatla arzedilmesi yüzünden taahhütlerini yapamıyacak hale geldiğini hatırlatmaktadır.

Sendikanın taahhüdü, iki milyon Ingiliz lirası idi. Ve bankalar, sendikaya yardım etmemişlerdi .

Yeni Soyadı alanlar

* Eyüp orta mektebi türkçe muallimi Bay Etem, çocukları ve ailesi soyadı olarak Ayman ismini almışlar ve tescil ettirmişlerdir.

Denizlide soyadları

DENIZLI, (Milliyet) — Denizlide soyadı alanlardan bazılarını geçen defa göndermiştim. Bu defa da yeniden soyadlarını tescil ettirenleri gönderiyorum:

Vali Fuat (Tuksal), defterdar Halil (Serim), birinci komiser M. Ali (Sınmaz), ikinci komiser Ibrahim (Utku), nüfus müdürü Rıza (Ozeren), Varidat müdürü Nuri (Ilter), posta müdürü Vehbi (Artuğ), muhasebei hususiye müdürü H. Avni (Ertan), baytar müdürü Ahmet Rifat (Arman), maarif müdürü Ziya (Boyacıoğlu), maarif başkâtibi Rıza (Akan), diş hekimi Feyzi (Çuhacıoğlu), eczacı Sabri (Karabağlı), muallim Fazlı (Bilecen), muallim Sırrı (Güven), muallim Osman (Ocak), muallim Lûtfü (Evecen), muallim Celâl (Ergun), muallim Hayretttin (Bozkaya), lise müdürü Tevfik (Kuran), muallim Şevket (Acun), muallim Nesrin (Ozdal), muallim M. Ali (Sezer), evkaf müdürü Salâhattin (Sezik), kaymakam Naci (Güner), binbaşı Asım (Atagün), binbaşı Aptullah (Altan), yüzbaşı Eşref (Yalçınkaya) yüzbaşı Kudsî (Furgay), yüzbaşı Tevfik (Işık), yüzbaşı Nuri (Yalçın), mülâzim Bekir (Aral), mülâzim Cemal (Bingöl) merkez orman mühendisi Cevat (Cansoy), muallim Fahri (Akıncı), yüzbaşı Vedat (Dündar), muallim Şemsi, kardeşi Fatma (Ozışık), Honaz nahiye mudurü Nuri , kardeşi muallim Fatma (Demirel), mebus Yusuf (Başkaya), mebus Kâzım (Samanlı), mebus Hamdi (Onder), mebus Emin Aslan (Tokatlı), tüccardan Feyzi, Osman, Faik biraderler (Ozlü), binbaşı Dr. Mahfuz (Rona), alay müftüsü Osman Nuri (Ozkul), topçu başçavuşu Fayyar (Acar), muallim Mehmet (Tarhan),

Kurultay başkanının tetkikleri

(Başı 1 inci sahifede)

kurtuluş yolunda büyük canlılık ve yararlık gösteren Ispartayi içinde imişim gibi yakından takip ediyordum. Bugünkü gezintiden sonra gördük ki şehriniz tasavvur ettiğimden çok güzel ve çok sevimlidir. Büyük bir zelzeleye uğrıyan ve uzun yıllar hemen cephenin gerisinden millî kurtulşa bütün varını veren Isparta halkı bu kadar geniş alanda mamur bir şehir kurabilmek için her halde çok uyanık ve çok çalışkan olmalıdır.

Ispartada talebe çokluğu gözüme çarptı. Orta mektebin 362 talebesi olduğunu öğrendim. Ispartada memlekete iyi hizmetler yapmış büyük şahsiyetler yetişmiştir. Bugün kendileriyle genişçe temas ettiğim uyanık ve çalışkan gençler arasında da yüce şahsiyetler çıkacaktır. Cümhuriyetin büyük eseri olan Isparta yün iplik fabrikasını gezdim. Mükemmel ve modern bir müessesedir. Isparta gül yağı fabrikasını da gezdim. Montaj ilerliyor. Bu fabrika ile Türkiye ye teknik gül yağcılık giriyor. Gül yetiştiriciler bana devletin bu fabrika ile aldığı koruyucu tedbirden minnet ve şükranla bahsettiler, Fabrikanın kuruluşuyla birlikte gül sahası şimdiden genişlemeğe başlamıştır. Şehrin kıyılarına kadar bütün evlerde toprak çalışmasının kesif olduğunu gördüm .Halk huzur ve emniyet içinde fazla istihsal gayretindedir.

Dün Keçiborludan geçerken artık işlemeğe başlamış olan kükürt fabrikasının çıkardığı kükürtleri gördüm. Bu fabrikanın kurulması buraların halkına geniş bir geçim alanı açmakla kalmıyacaktır. Biliyorsunuz ki Eğe mıntakasında bağlarımızı kükürtlemek için her yıl dışarıya bir kaç yüz bin lira veriyoruz. Keçiborlu fabrikası artık bu parayı yurt içinde bırakacaktır. Ispartanın millî mücadeledeki yararlıkları büyüktür.

Ispartada birlik ve samimiyet havası örnek olmağa değer bir kıymettedir.

Bütün toplantılarda ve hususî hasbihallerde halk yüce şefimize büyük minnet ve şükran duyguları izhar etmiştir.

Kurtuluş ve ilerleyişlerinin yüce yaratıcısı Atatürk için Isparta halkının beslediği samimî sevgi onların bütün yurtta birlikte büyük ülküye doğru atıldıklarını göstermektedir. Güzel Ispartadan ayrılırken intibalarımı şöyle hülâsa edebilirim:

"Isparta duyarak, bilerek çalışıyor ve ilerliyor.,,

Harp tehlikesi Yok

(Başı 1 inci sahifede)

bildiriyor :

Bulgaristanın silâhlanmada ve Yunanistan hududu mıntakasında sevkulceysî yollar ve demir yolları inşa etmekde olduğuna dair dün Yunan menabiinden ortaya atılmış olan iddialar, siyasi mahafil tarafından katiyetle tekzib edilmektedir.

Bulgar hükûmetinin bu gibi tedbirler ittihaz etmemiş olduğu beyan olunmaktadır. Bulgar hükûmetinin sulhperverane hissiyatı ve bütün komşularıla dostluk ve iyi komşuluk rabıtalarını muhafaza etmek arzusu, hiç bir şüpheye mahal bırakamaz.

Mekteplerin yeniden kapatılmasına lüzum görülmedi

(Başı 1 inci sahifede)

misyonda bu gibi kalabalıktan dolayı havası bozuk yerlerin de vaziyetleri görüşülmüştür.

Bu gibi yerlerin de muvakkat bir zaman için dahi kapatılmasına lüzum görülmemiştir. Yalnız sinema, tiyarto ve bu gibi umumî yerlerde havanın temiz tutulması için sıkı temizlik yaptırılmasına karar verilmiştir. Bu gibi yerler sık, sık havalandırılacak ve Sıhhiye memurları tarafından kontrol edilecektir.

Difteri de var

Şehrimizde mevzii şekilde devam eden difteri vak'alarının da esaslı surette önüne geçilmesi hakkında Sağlık Bakanlığından Vilâyet emir gelmiş ve aşı tatbik edilmesi bildirilmiştir.

Bakanlığın emri dün Sıhhat koruma komisyonunda okunmuştur. Buna göre:

1 — Mekteplerde 6 - 12 yaşındaki çocuklara difteri aşısı yapılacaktır.

2 — Mahallelerde aşı istasyonları kurularak 2 yaşından 12 yaşına kadar çocuklar aşılanacaktır.

Grip hastalığı devam ettiğinden, ayni zamanda difteri aşısının tatbikına geçildiği takdirde bunun reaksiyon yapıp yapmıyacağı şekilleri üzerinde ilmî görüşmeler yapılmıştır.

Bu hususta da Sağlık Bakanlığının talimatnamesine göre lâzımgelen tertibatın alınması kararlaştırılmıştır. Difteri ile de şiddetle mücadele edilecektir.

Mimi'ye mektup

MILLIYET'in Tefrikası: 25 Nakleden: M.F.

Dal kelepçeyi kağıda sardı ve polis hafiyesi Sumers'e gönderdi

Hülâsa

[Fantoma - Hırsız namile maruf olan Marten Dal hususî bir baloda gayet garip bir hırsızlık vakasının içine karışmıştır. Çalınan şey ev sahibi Madam Koverlihin yeşil elmasıdır. Bunu Brina isminde bir genç kız aşırmıştır.

Maksadı şudur: Çünkü bu yeşil elmas Cimi Barinjer isminde bir adamın katledildiği gece bunun üstünde idi. Ve elmasın bir parçası da cinayetin olduğu yerde bulunmuştu. Brina bu mücevheri tekrar elde ederek kendisini kurtarmak istiyordu. Halbuki mücevher tekrar ortalıktan esrarengiz bir şekilde kaybolmuştur. Bunu acaba ev sahibi Koverlih aşırmasın? Fakat neden bu adam böyle bir hırsızlığı yapacaktır?

İşte Dal, şimdi genç kıza bir yardım olmak üzere Koverlihin arkasını takip etmiş ve onun da bir gece Cimi Barinjer'in katledildiği daire de aynı şekilde vurulduğunu görmüştür. Dal şimdi Kondon'un evine gitmiş ve bir çok maceralardan sonra mücevheri alabilmiştir.]

— Evet sizin elinizden geleceğini zannediyorum. Kilit ve anahtarlar hakkında sizin bilmediğiniz şey yoktur. Bakın bakalım bunu ne yapabilirsiniz. Cebinden sağ elini çıkardı.

Çilingirin gözleri faltaşı gibi açıldı. Fakat buna hayret etmişe benzemiyordu. İhtiyar kilidi tetkik etti, sonra iş masasına giderek bir âlet aldı, kilide soktu, çevirdi. Çelik daire açıldı. Dal:

— Mükemmel! dedi.

Adam:

— Çok basit bir şey. dedi. Şimdi de bir sargı kâğıdı ile bir etiket isteyeceksiniz zannederim.

— Aman yarabbi. Siz falcı mısınız kuzum?

— Hayır, falcı değilim amma, sizi çok iyi tanırım.

Dal kelepçeyi kâğıda sardı ve üzerine "İngiltere sivil polis teşkilâtında M. Sumers'e,, diye yazdı. Sonra çilingire teşekkür ederek dükkândan çıktı. Birkaç adım ötede ki posta kutusuna paketini attı ve bir otomobile atlayarak evine gitti. Orada Fantoma hırsızın mütevazi elbiselerini çıkardı ve terzisinin daha bir gün evvel getirdiği bir kostümü giydi.

Yirmi dakika sonra küçük Trionon da, Brina'nın yanında oturuyordu. Garson uzaklaşır uzaklaşmaz genç kızın tabağına küçük bir kutu koydu. Brina sanatkâr bir nazarla ona baktı ve küçük karton kutuyu titreyen elile aldı.

Dal:

— Bunu size, kapağının üzerinde bir pırlanta bulunan altın bir kutunun içinde getirebilirdim amma, dedi böylesini tercih edeceğinizi tahmin ettim.

— Oh. Evet.

Kutuyu açtı. Baktı. Ve derhal kapadı. Yüzünden sevinç taşıyordu.

— Ne saadet.. diye haykırdı... Nasıl becerebildiniz?.

— Çok uzun bir hikâye... Bir an oldu ki herşeyden ümidimi kestim. Fakat siz, broşü ve bu parçasını ne yapacaksınız?..

— Ne yapacağımı ben de bilmiyorum. Bunları ortadan yok etmek lâzım. Bütün neş'esi kaçmıştı.

Dal:

— Yarına kadar bekleyiniz. dedi. Belki yarın bunu ortadan kaldırmağa artık lüzum kalmaz belki de. Bazan hâdiseler biribirini öyle çabuk takip eder ki.. Yarına kadar belki Barenjer'in katili bulunur, sizin de üzüntülerinizin sonu gelir.

— Dün gece hâdiseler birbirini çok yakından takip etti. Gazetelerde M. Koverlih, başına gelenleri okudunuz mu?..

— Evet. Bazı şeyler öğrendim. Çok garip değil mi Brina?. Barenjer'in koltuğunda otururken ve Mimi'ye mektup yazarken üzerine tabanca sıkmışlar.

— Hem de mektubu fransızca yazıyormuş!..

— Evet. Ben, onun bu lisandan bir kelime bile bilmediğine eminim... Polisleri çileden çıkaracak bir vaizyet.

Garson masaya geldiği için Dal bir müddet sustu. Sonra:

— Ben, dedi. Semalarda bir evle, yeşil bir kapı buldum.

Brina hayretler içinde:

— Nerede?. diye sordu.

— Kondon'un apartımanı; tâa... ı tepesinde, hem de yeşil bir kapısı var. Bu belki hiç bir şey ifade etmez, fakat Kondon'u bu sabah bir korku aldı ve alelâcele evini terketti.

Genç kızın kurşunî gözleri sual ile dolu idi.

Dal devam etti:

— Dostumuz Sumers, onun balodan sonra nereye gittiğini öğrenmek istedi. O da o aralık hemen sırra kadem bastı.

Brina:

— Ne garip şey. dedi. Ne ise artık beni bu broşün parçası ile daima rahatsız edemiyecek. Size çok teşekkür ederim M. Dal.

Brina güldü:

— Teşekkür ederim Dal. dedi. İsimler o kadar ehemmiyeti haiz değil değil mi? size ister Marten, ister Mösyö Dal diyeyim bu benim sizin hakkınızda edindiğim fikri değiştiremez ki...

— Benim hakkımdaki fikriniz nedir Brina?

— Siz öyle bir adamsınız ki, eğer bundan birkaç asır evvel dünyaya gelmiş olsa idiniz muhakkak parlak kılıçlı cesur bir şövalye, büyük bir kahraman olurdunuz.

— Ne hayalperest bir kızsınız. Ne yazık ki o kahramanlık devirleri artık geçti. Düşmanlarımızı parlak kılıçlarla tehdid edeceğimize onları pencereden aşağı fırlatıyoruz.

Brinanın birden neşesi kayboldu:

— Kondon sizi hiçbir zaman affetimeyecektir, dedi. O kılıçla mücadele etmez. O bir yılan gibi mücadele eder.

Dal başını eğdi. Hiçbir şey söylemedi fakat Kondonun muhakkak kendisinden ve Brinadan intikam alacağını düşünüyordu.

Birkaç dakikalık bir sükûtten sonra genç kız:

— Marten, dedi. Kimbilir benim hakkımda ne fena şeyler düşünüyorsunuz, beni çok fena bir kız zannediyorsunuz değil mi?

— Siz bir melaksiniz.

— Hayır, melekler, geceyarısı erkeklerin apartımanlarına girmezler. Onları kendi malikânelerine davet ederler. Benim Barenjer'in evine gittiğim gece..

— Melekler hiçbir itirafta bulunmazlar.

— Hiçbir şey itiraf etmek istemiyorum. Sadece fena bir harekette bulunduğumu zannetmenizi istemem.

— Sizin fena harekette bulunduğunuzu gözlerimle görsem inanmam.

Brina:

— Marten beni dinleyiniz, dedi. Hakikati söylemenin benim için çok acı olacağını zannettiğiniz için sözümü kesiyorsunuz. Fakat ben her şeyi anlatmak istiyorum. O gece bir suvareden kaçmıştım. Onu muhakkak o gece görmeli idim. Çünkü ertesi sabah uzun bir seyahate çıkıyordu, sonra bir daha onu göremezdim. Üzerimde broşu birçok kimse görmüştü. Hattâ bazıları "ne güzel broşun var,, demişlerdi. Başımın ağrıdığını bahane ettim. Ve suvareyi terkettim. Bir taksiye atladım. Barenjer'in evinin biraz ötesinde indim... Aman yarabbi ne korkunç yerde oturuyordu. Geri dönmeği düşündüm... Üst katların birinde ışık vardı. Bütün cesaretimi topladım binaya girdim. Cimi Barenjer beni içeri aldı. Yalnızdı ve bu gelişime de hayret etmişe benzemiyordu. Bu saatte evine genç bir kadın almak ilk defa olarak başına gelmiyordu zannederim.

Dal kaşlarını çattı. Ve hafifçe içini çekti:

— Onu çoktanberi tanıyormuydunuz?

— Birçok defa ona tesadüf etmiştim.

— Peki?

— *Bitmedi* —

TAN
MİLLİYET'in yeni adı olacaktır.

Almanyanın cevabı beğenilmedi

(Başı 1 inci sahifede)

lifini de memnuniyetle karşılar.

Alman hükûmeti, prensip itibarile kendi hava kuvvetlerini sulhu ihlâl edecek olanlara karşı kullamaya amade ve binnetice bütün vaziulimza devletlerin emniyetlerini zaman altına alacak olan böyle bir mukavelenamenin ne gibi yollarla ve ne gibi çarelerle bir hakikat haline getirmeyi alâkadar hükûmetlerle bilitilaf araştırmaya mütemayildir.

Alman hükûmeti, şu fikirdedir: Kâfi derecede ihzar edilmemiş olan müzakereler, bu müzakereleri yapan devletler arasında bir takım çarpışmalara meydan vermekde olduğu cihetle netayici itibarile temamen yeni bir mahiyette olan böyle bir mukavelenamenin akdinde de bu gibi çarpışmaların önüne geçilmesi lâzımdır.

Alman hükûmeti, bu kabil müzakerelere girişilmeden evvel, alâkadar hükûmetler arasında bir takım mütekaddem prensip meselelerini ayrı ayrı görüşmelerle tenvir etmek lâzım geleceği mutaleasındadır. Binaenaleyh İngiliz - Fransız müzakerelerinden sonra İngiltere bu müzakerelere iştirak etmiş olmak itibarile ve aynı zamanda Lokarnonun zâmini bulunmak haysiyetile Alman hükûmeti ile de doğrudan doğruya müzakerata girişecek olursa bu hal pek ziyade memnuniyete şayan olur.

Alman hükûmeti, bir hava mukavelenamesi akdinin Avrupa milletlerinin tesanüdüne doğru mühim bir merhale olacağı ve hatta diğer Avrupa meselelerini de bütün devletler için memnuniyete şayan bir sureti halle sevkedeceği mutalasında Fransa ve İngiltere hükûmetlerile hemfikirdir.

Londra nasıl karşıladı?

LONDRA, 16 (A.A.) — Almanyanın cevabı, tamamen gayri müsait bir tesir uyandırmıştır. Cevabın, Fransız ve İngiliz hükûmetlerine derhal bir istişare emrettiği söylenmektedir. Çünkü, İngiliz kabinesine göre, 3 şubatta karar altına alınan görüş birliğinin muhafazası lâzımdır ve Berlin'in nihaî cevabı, Fransa ve İngiltere ile müştereken mutabık kalınarak tesbit edilmelidir.

Böyle bir cevap, elzem telâkki edilmektedir. Çünkü Alman notası, bir red demek değildir. Fakat Almanyanın Avusturya ve şark misakları ile uluslar kurumuna dönüşü hakkındaki niyetleri de öğrenilmek isteniyor. Bu münasebetle 3-2-935 plânının unsurlarının biribirine tâbi oluşu tekrar teyit edilmiştir. Tekliflerin diğer kısımları kabul edilmediği takdirde bir neticeye bağlanmıyacak olan hava antlaşmasına da ayni şeyin tatbik edileceği ilâve edilmektedir. İngilizler için bu şart, hava işinde olduğu gibi diğer işler üzerinde de noktai nazar teatisine mâni olmaz. Şark antlaşması hakkında ise, şunlar söyleniyor: Antlaşma, imzalayanları mütekabil yardıma esas itibarile mecbur etmekle beraber, erişilmek istenilen gaye elde edilmek şartile, yazılış ve tatbikat tarzı alâkadarlar arasında münakaşa edilebilir. Londra, silâhların azaltılması hakkındaki Versay muahedesinin şartlarının galip devletler tarafından tatbik edilmediğine dair noktadaki ittihamları şiddetle karşılamakta, Fransız - İngiliz tekliflerinde Almanyanın muahedeyi ihlâl eden hareketlerinden bahsetmekten ictinap olunduğunu hatırlamaktadır. Bunun teessüfe değer bir saygısızlık olduğu tebarüz ettirilmektedir. Diplomasi yollarile İngiltere ile Fransa arasında derhal istişarelere başlanacaktır. Neticede eğer bir İngiliz diplomatının Berline gitmesi lüzumu hâsıl olursa Bay Eden'in gönderilmesi muhtemeldir. Bununla beraber, şimdilik böyle bir ihtimali zannettirecek birşey yoktur.

Almanların sükûtla geçtikleri noktalar

PARİS, 16 (A.A.) — Salâhiyettar mahafil, Alman notasına pek te hayret etmemişlerdir. Bu vesika, bir uzlaşmadan bahsetmeğe müsait değilse de, ileride bir anlaşma ihtimaline de büsbütün set çekmemekte ve henüz başlıyan ve hiç şüphesiz uzun ve nazik olacağı anlaşılan bir müzakerenin birinci safhasını teşkil etmektedir.

Londra beyannamesinin ortaya attığı meselelerden, Almanyanın yalnız kendisine bir askerî hava kuvveti bağışlayan hava anlaşma projesini ele almış olması dikkate şayandır.

Uluslar kurumunun da mevzuu bahsedilmemiş olması, nazarı dikkati celbetmiştir. Tahmin edildiğine göre, Almanya, iki yıldanberidir bu kuruma karşı takındığı vaziyetin bir daha izahına lüzum görmemiş ve kendisinin bu husustaki son kararının, öbür meselelerin halline bağlı olup olmıyacağı cayısual görülmekte bulunmuştur. Alman notası, Londra beyannamesinin esasını teşkil eden meselelerin tecezzi kabul etmeyişi ve müzakerelerin hep birlikte icrası hakkında mütalea beyan etmektedir. Bu ihmal nasıl izah edilebilir?

Fransa hükûmetinin noktai nazarı, Fransız - İngiliz tebliğindeki tabir ve prensiplere tamamen bağlıdır. Almanyanın cevabı, ayni suretle, umumî bir terki teslihat hakkında fikir beyanından kaçınmaktadır ki, bu terki teslihat, Londra müzakerecilerinin kanaatlerince, Versay muahedesinin beşinci maddesinin yerini tutmak üzere, Tuna ve Şark antlaşmalarile beraber akdolunmak gerektir.

Bu münaseebtle dün akşam neşredilen metne göre, Almanyanın silâhlanma siyasası münasebetile vukubulan şu itirafı da dikkate değer. Almanya bu sıyasasını:

«Kuvvetle müsellâh bulunan devletlerin muahedelerle kabul edilmiş olan silâhları bırakma taahhütlerini tatbikten istinkâf etmelerinden ötürü lüzumlu göstermektedir. Halbuki Berlin zimamdarlarının mütemadiyen istinat ettikleri 11-12-932 tarihli beyanname, silâhların tedricen azaltılmasını mevzuu bahsetmektedir. Kezalik, ilkteşrin 1933 tarihli ve Almanyanın Cenevreyi terkettiği zamana müsadif, Fransız, İngiliz ve Amerikan programı safha, safha bir silâhları bırakma plânı tasarlamakta idi.

Londra ve Berlin zimamdarları arasında, Alman notasında teklif olunduğu gibi hususî müzakereler yapmak bahsine gelince, bu tarzı hareket asıntıdaki bütün meselelerin hallini kolaylaştıracak olduğu takdirde, Fransa hükûmeti buna herkesten önce sevinecektir. Elçilere sunulan metin müzakerelerinin devamı yönünde Paris ile Londra arasında elbirliği ile ve dikkatle mütalea edilecektir.

Fon Nörat'ın temasları

BERLİN, 16 (A.A.) — Alman istihbarat bürosundan: Hariciye Nazırı, Von Nörat, İtalya ve Belçika sefirlerini kabul etmiş, kendilerine Almanyanın Londra tekliflerine verdiği cevap hakkında tebligatta bulunmuştur.

Sürünceme siyaseti

CENEVRE, 16.A.A. — Beynelmilel mahafilin Alman notası hakkındaki mutaleası şu şekildedir :

İstenilerek sarahatten arî, esas itibarile natamam ve şekil itibarile işi uzatacak ve sürüncemede bırakacak surette tanzim edilmiş olan Alman notası, önümüzde çok müşkül ve uzun müzakereler yapılmasma bais olacaktır.

Bu mahafil, Almanyanın vermiş olduğu cevabın faydalı bir müzakereyi mümkün kılacak surette havadaki gerginliği — memul edildiği veçhile — izale edeceğinden şüphe etmektedir.

Evvelce Almanyanın muhtemel işi uzatma tabiyesi dolayısıyla emniyetsizlik izahar etmiş olan siyasî mahafil ise notanın neşrinden sonra itminan kesbetmiş değildir. Mamafih, İtalyan - Fransız - İngiliz dostluğunun muhafazası muavfık olan esaslı bir şeniyet teşkil etmekde olduğu mutaleasında bulunulmaktadır.

Havacılığın ehemmiyeti

LONDRA, 16 (A.A.) — Seçicilerinin karşısında söylemiş olduğu bir söylevde hava antlaşmasına dokunan Bay Neville Chamberlain, demiştir ki:

— İngiltere, girişeceği taahhütlerin hakkile altından kalkabilmek için, bu türlü ihtiyaçlara uygun bir hava kuvvetine sahip olmak gerektir. Bay Chamberlain:

— Ayni zamanda, havacılığımızı tesirli yapabilecek kara ve deniz kuvvetlerimiz de olmalıdır.,, diyerek sözünü bitirmiştir.

Türkün medenî hakkı ile şeriat arasında farklar

(Başı 1 inci sahifede)

dilerinin de öz Türkler gibi kanunu medeni ahkâmından istifade ettirilmelerini vekâletten resmen rica ettiler. Başvekâlet bu talebi kabul etti. Bu suretle kilise, havra imtiyazları azlıkların kendi arzuları ile bir tarafa bırakılmış oldu. Her yurddaş kanun nazarında bir oldu. Eskiden bunların bir çok hakları vardı.

Kilisenin, havranın azlıklara kendi dinlerini tatbik etti. Evlenmek, vesayet hep bu kanunlarla yapılırdı.

Kanunu medenî bunların hepsine nihayet verdi ve Türk hâkimi karşısında hepsi bir oldu. Fransızca hukuku hususiyei düvel mecmuasında bir şey gördüm.

O zaman şûrayi devlet reisi bulunan Bay Nusrat göstermişti.

Pariste bir boşanma davası oluyor. Türk tabiiyetinde bir Yahudi karısını boşamak istiyor. Bu boşamayı da havra prensiplerine göre istiyor. Bu talep karşısında Fransız müddeiumumisi işe karışıyor :

— Bugünkü modern Türkiyedeki bu gibi mesailde artık havranın, kilisenin camiin, dini prensipleri mevzu değildir. Bundan daha mütekâmil olan Türk kanunu medenisi vardır. Hiristiyanlar da, Yahudiler de buna tâbidir. Ona göre muamele yapılması lâzımdır. Bunu talep ediyorum, diyor.

Seine mahkemesinde olan bu vak'a kanunu medeninin yüksekliğini harıçte de gösteren bir vak'adır .

Kanunlar, borçlar kanunu da kabul edilince 6 ay müsaade verildi. Bu müddet zarfında mühim meselelerle karşılaşıldı. Bu müsaade kanunların hâkimler tarafından anlaşılması meselesi idi.

Yeni bir kanunun anlaşılması kolay bir şey değildir. Bunu hal için bir çare vardı. Derhal şerhleri tercume edildi.

Bu daha muvafık görüldü. Çünkü kanunu medenî çıktığı zamanda bizim hukukçular şer'i hukuk zihniyeti ile mücennezdi. Onların şerhleri bir bakımdan tehlikeli olabilirlerdi. Zira bunlar şer'i prensiplerle izaha çalışacaklardır. O zaman bu kanunu medeni çıkmadan başına yeşil bir sarık sarmak gibi bir şey olurdu.

Bunun için tercüme tercih edildi. Virjil Ruselin dört ciltlik kitabı tercih edildi. Kıymeti şu idi:

İsviçrede kanunu medeniyi hazırlayan heyet azasından idi. İsviçre kanunu medenisinin fransızcasını o yazmıştı.

Bundan sonra Kürsi'nin eseri, gene heyet azasından profesör Marten'in borçlar şerhi, icracılara yardım için Friburg'un hocalarından von Oberwek'in eseri tercüme edildi. Bugün de tercüme ettirilmesi yeni hukukumuz için lâzım. Von Tur'un borçlar şerhi bir an evvel nakledilmelidir.

Mühim bir noktaya daha ilişmek istiyorum:

Geçen iki dersimde yeni hukuku medeniye muarızlarının (bize göre kanun) tezinden bahsetmiştim.

Bunu gözlerinizde daha fazla canlandırmak için size meselesi bir hâdise ile izah etmek isterim.

Kanunu medeni komisyonu reisi Bay Hacı Adil vekâlete kanunu medeninin bazı kısımlarına ait hazırladığı lâyihayı gönderdi. Bunların bir an evvel meclise sevkini ve kanun haline getirilmesini komisyon namına rica ediyordu. Bu lâyihalar velâyete, vesayete ve evlenmeğe aitti.

(Bize göre kanun) tarafdarlarının lâyihaları evlenmeği düşünmüş, taşınmış, birinci karı mevcut iken ikinci bir karıyı almağı muvafık bulmamış. Bunu bütün bırakmağı da muvafık görmemiş, şöyle yapmış:

"Evlenirken kadın kocasının bir daha evlenmiyeceğini şart ederse, kocası evlenmez. Şart koymamışsa dörde kadar alabilir.,,

Bu bize göre kanun değildi. Millî hukukumuzu bilmiyorlardı. Bize göre dedikleri şey, daha fazla şeriat hükümleri idi. Şeriat hükümleri de bizim babamızın ve tarihimizin malı değildi. Fransız hukuku bize yabancı ise şeriat hukukunun menşei de Araptı.

Bunun nereden ve neden bizim olduğunu anlamak müşkûldü. Bunlar meclise sevkedilmeden heyeti vekile - den iade edildi.

Bu tezi müdafaa edenler mecellei celileyi çok yüksek buluyorlardı. Bize uygun bulduktarı mecellei celile 1800 küsûr maddeden ibaret olduğu halde ancak 300 maddesi güçlükle memleketimizde tatbik edilirdi. 1500 maddesi adı var, cismi yoktu. Cevdet paşanın uslûbü güzeldir. Fakat bunu bir kanun için tam bulmayız. Esas bu uslûp meselesi değildir. Esasen uslûbü anlamak için bütün uslûp şerhine lüzum vardır.

Yeni Türk hukukunun ana hatları

Yeni Türk hukukunun ana hatlarını, evliliği, din meselesini, mirası, vakıfları ve diğer meseleleri tetkik edeceğiz.

Yeni Türk kanunu medenisine göre, bazılarının zannettikleri gibi, aile mutlak bir serbestî ve anarşi içine atılmış değildir .

"Bu yeni kanun aile bağında rabıtasızlığa meydan vermiştir. Serbestide aile bir harabinin içinde tebah olup gidiyor,, diyenler vardır.

Halbuki eski hukukun modern aile haklarını ifade edemiyen iptidaî, derme çatma anarşist vaziyetine yeni kanun nihayet verdi.

Eski şeriat hukukunun anarşik vaziyetlerine nihayet verirken Türk milletinin hasletine, cıbiliyetine ve asilliğine uygun aile kurmuştur.

"Bayanlar, Baylar,

"Bu kadarcık bir şey vaktile çöller arasında yaşıyan kavimler için kâfi idi. Fakat 20 inci asır medeniyetinin ortasında modern Türk milleti için bu kâfi gelmezdi. İçtimaî, siyasî, hattâ ahlâk bakımından...

Şunu da ilâve edeyim ki eski hukukta evlenmek için şart yoktu. 12 yaşındaki çocuklar da evlenebilirdi. Yeni hukukta bu sakat değil ahlâka da mugayirdir.

Türk hukuku medenisi nikâh tabirini bir tarafa bıraktı. Çünkü o ifade ettiği mana ile kanun arasına girmek hakkını haiz değildi.

Bunun yerine (evlilik) kelimesi kondu. Modern medeniyette ve hukuk prensibinde kadın ile erkek araya gelmesi çiftleşme değil, ev kurma meselesi idi. Eskidenberi Türkler böyle derdi. Evlenme, ev kurma ve bir ocak tüttürme hâdisesidir.

Türk milleti şeriatin en hâkim olduğu zamanlarda bile bunu ev yaratmak olarak anladı.

Bu millî tarih noktasından bir sevinç noktasıdır. Eğer Türk camiasında eski hukukun nikâhı gibi anlaşılsa idi, bu bizim için her bakımdan millî bir facia olurdu. Millî bir sukuta sebebiyet verirdi.

Muasır medeniyetin içinde bulunan bir millet için çöl mefhumuna göre ocak kurmak millî dağım olurdu.

Yeni hukuk Türk aile teşkilâtını bozarak onu anarşiye vermedi. Mutlak bir serbestinin yıkıcı ve tahrip edici sebepleri arasında unutmadı. Eski hukukun modern hukuk noktasından mefhumunu kaldırdı. Anarşiyi attı. Esasen anarşi yeni hukukta değil, eski hukuktadır.

Yeni hukukta evlilik bir mecidiye ile ve iki tarafın rızası ile olur şey değildir.

Ev kurma ve bozma bir fert işi değil, bir camia işidir. Bir devlet meselesidir. Ferdin hakkı vardır, fakat yalnız ferdin hakkı değildir. Milletin bir hakkıdır.

Bunun için ev yıkılırken cumhuriyet hâkiminin huzuruna çıkıp hesap vermek lâzımdır. Evlerin büyümesi , artması, devletin , milletin camianın varlığı meselesidir. Her hakkı yalnız fertte tanımak, her şeyi ferdin olarak kabul etmek Kurunu Ulâî ve Vüstaî prensiplerdedir.

Bugün fert yok cemiyet vardır.

Bugün ben yoktur. Cemiyet meselesi de vardır. Cemiyet hakkı git gide daha üstün tutulacaktır.

Şeriat hukukunda şiftleşme gibi boşanma da serbesttir. Devletin boşanmaya müdahaleye hakkı yoktur. Erkek istediği zaman kadına kapının yolunu gösterir. Bu eski hukukta kadın modern hukuktaki hizmetçi vaziyetini haizdir.

Muasır medeniyet kanunları meselâ İsviçre kanunu hizmetçiye yol vermek için 15 gün evvel haber vermek lâzımdır, diyor.

Şeriat hukuku ise 2 — 3 — 4 — 5 çocuk anası olmuş Türk bayanına bu hakkı bile tanımıyor.

Bayın canı sıkılınca 15 senelik hattâ beş çocuk anası bayanın bohçasını koluna sıkıştırınca kapı dışarı atıyordu. Bu bahtsız kadın Türk camiasına 5 çocuk yapmış bu kadın nereye gidecek... Şeriat kanunu bunu tanımıyor.

Nereye giderse gitsin diyor.

Bu hukuk etrafında hukukçularımız (bize göre kanun) diye söylenip duruyorlardı.

Böyle beş çocuklu bir kadın bir vatanın anasıdır. Bu nasıl atılır. Modern hayatta bu nasıl olur? Böyle bir vaziyette bir hizmetçi bile bulunmaz.

Yeni Türk kanunu medenisi bunu da ortadan kaldırdı. Boşanmayı bu esbepleriden cumhuriyet hâkiminin huzuruna çıkardı. Onlara hesap vermeğe mecburdur. Ev yıkılırken bunları söylemek ve cumhuriyet hâkimine bildirmek lâzımdır.

— Bu kadar zor olur mu?

— Evlenme efendim... Sana bir şey söylüyor...

Evlenmek bir arzu değil, bir cemiyet meselesidir. Ne bayın ve ne de bayanın keyfine , arzusuna göre olmaz.

Şeriat hukukunda bir erkek dört kadınla birleşebilirdi. Çiftleşebilirdi. Şu kadar ki dört kadından fazla istese, birisini atar, gene dörde doldurabilirdi.

Bir hatıramı söyliyeyim:

Eski Alman Başvekillerinden Von Blovun hatırasını okudum. İkinci Vilhelm ile iyi geçinemediğinden istifa etmişti. Bu adam imparator ikinci Vilhelm ile Abdülhamidi ziyarete gelirlar. Abdülhamit bunları istikbal edecekken, Sultan gelmediği için imparatoru Abdülhamitle arabaya giriyor.

Imparatoriçe müteessir oluyor. Başvekil anlatıyor: Burada usul böyledir diyor. Imparatoriçe ben de gelmeseydim, diyor.

Imparatoriçenin Abdülhamidin karılarını ziyareti mevzuu bahsolur. Ikinci Vilhelm imparatoriçeyi kınamıyor. Zira imparatoriçe:

— Hangi kadınları? diyor... Bu bir ahlâksızlık müessesesidir... gidemem. Memleket politikası için gidiyor. Bir dakika sonra ayrılıp gidiyor .

Eski hukukun müessesesi nasıl görülüyor. Işte bu onu isbat ediyor. Yeni hukuk prensipleri bunu âdabı umumiyeye de muhalif görür. Müddeiumumi bunun için işe karışır ve iki karıyı alanları cezalandırır. Yeni hukukta ancak bir kadın alır iki alamaz.

Bu taaddüdü zevecatı ilga için kanunî mücadele yapıldı. Bunun tarafdarları pek çoktu.

Taaddüdü zevcat neden lâzımdır?

1 — Dörde kadar karı almak nüfus artması için lâzım imiş.

2 — Kadın fazla olan mıntakalarda bu zarurî imiş .

3 — Bazı erkeklerin hususî vaziyeti bunu istilzam ettirirmiş.

Uç esas da bir (miş) ile nihayet bulıyor. Bunların mantık noktasından manası yoktur.

Böyle düşünen varsa şu cevabı verelim. O günlerde şu cevap verilirdi: Taaddüdü zevecat nüfus artmasına sebep olamaz. Medeni memleketlerde yok. Hepsi birer ahlâksızlık telâkki edilir, 5 — 7 sene cezası vardır.

Medeni milletlerin her biri nüfus mütemadiyen artmaktadır. Japonyada, Rusyada, Almanyada nüfus artıpdan aşacak kadar çoktur. Bunlarda taaddüdü zevecat mı var?

Bize gelince nüfus hiç te artmadı. Bilâkis taaddüdü zevecat bırakıldıktan sonra bizde nüfus arttı. Bu çocukların yetiştirilmesi, sıhhat meselesi ve bunların büyütülmesi meselesidir. Çünkü maddî ve manevî varlığını 2 — 3 kadına veren erkek bir eve kuvvet vermiştir.

Bu taaddüdü zevecat Arap hukukundan intikal etmiştir.

Araplar şeriat hukukunun yüzünü süsünden evvel namütenahi aldı. Bu nihayet dörde indirdi.

Sanki Arabistan nüfusu kapularını aşmıştır? Menşeinde de faydası olmuştur.

Bazı mıntakalarda kadınlar fazlamış... Ya bazı yerlerde erkek fazla ne olacak? Istatistiklere göre böyle şey de yoktur. Burada taaddüdü zevcı kabul edelim.

Diğer üçüncü meseleye geliyorum. bunu burada değil, bunun tarafdarlarının yanında söylemeden utandım.

Nihayet ev kurulmak isteniyor. Ev kurulmak Hara tesis edilmek isteniyor. Ev kurulurken insanî hislerle mücehhez olmak lâzımdır.

Bir erkek karısının üç defa evlenmesine razı olabilir mi?.

Buna cevap — O kadındır. His bakımından daha hassas, insan bakımından daha geri olmıyan bir insan olan kadın vardı.

"Samimiyeti sarsılan bir ev, evdeğil, hara olur,, .

Ikinci hatıramı anlatayım:

Bir gün Kütahya hapishanesini ziyaret ediyorum. Hapishanede 300 kadar mahkûm varmış. Hepsini sordum. Idamlık 15 senelik.

Kadınlar da var. Onların yanına girdim. Bir bayan gördüm:

— Senin cezan?..

Sesini çıkarmadı. Söylemedi, söylemedi. Kalemi mahsus müdürüne sordum. Tahkikat yaptım, on senelik mahkûm imiş.

— Ne için?

— Eşini öldürmüş?

Kanunu medenî de çıkmış, vak'a evvel olmuş. Hikâye şudur:

Kocası evlenmiş, kadın kocasını tahammül viyormuş. Ikinci evliliğe tahammül edememiş. Bir gün kocası odun yarmağa gidiyormuş. Fırsattan istifade ederek öldürmüş. Kocası sormuş, korkusundan söylememiş. Nihayet öldürdüğünü itiraf etmiş.

— Aramızda kimse kalmadı. Hükûmete haber verme, iyi yaşıyalım, demiş.

Şimdi kabahat kimde? Olen de mi öldürende mi? Kocasında mı?

Kadının haysiyeti ayak altına alınmış. Kocası da bir şeriata göre mahkûm olmuş.

Konyada hapishaneye girmişim. Gene bir kadın gördüm. Bu söylediğim.

— Eşinin çocuğunu öldürmüş.

Ilk karısından çocuk olmuyormuş. bundan olunca karının itibarı artmış. Ilk karısı müteessir olmuş, çocuğu öldürmüş. Olende mi, öldürende mi? Hayır.

Şeriat hukukunda böyle idi. Halbuki bize bir kanun lâzımdı. Bunun için kanunu medenî kabul edildi.

Öz Türkçe ile Bilmecemiz

Osmanlıca karşılıklarını yazdığımız kelimelerin öz türkçe mukabillerini yazarak şeklimizin boş hanelerine yerleştiriniz ve kesterek "Milliyet Bilmece memurluğuna„ gönderiniz. Bilmecemizi doğru halledenler arasında kura çekiyor ve kazananlara hediyeler veriyoruz: Müddet: Pazartesi günü akşama kadardır.

Yeni bilmecemiz

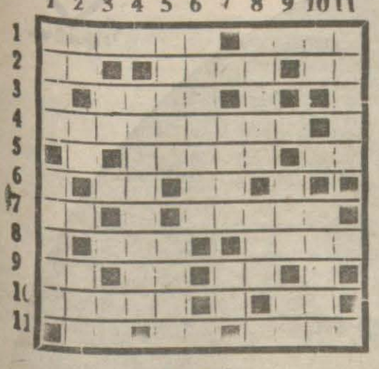

SOLDAN SAĞA :

1 — Ahuenin 6, Gurup 4,
2 — Istifham 2, Vatan 4, Asmaktan emir 2,
3 — Valide 4,
4 — Derdest etmek 9,
5 — Hasıl olmak 5, Beyaz 3,
6 — Kırmızı 2, Emmekten emir 2,
7 — Duman lekesi 2, Fak 5,
8 — Arka 3, Komşu bir devlet 4,
9 — Yama 2, Nota 2, Esmekten emir 2,
10 — Ham üzüm 5, Yet 2,
11 — Nota 2, Çok değil 2, Hücum 4,

YUKARDAN AŞAĞI :

1 — Nüzul 4, Istek 5,
2 — Istifham 2, Nota 2, Ateş 3,
3 — İsim 2, Nota 2,
4 — Kâşki 8,
5 — Yer altı şimendiferi 5, Kemer 4,
6 — İrsal etmek 7,
7 — Çocuk yemeği 4, Genişlik 2,
8 — Çocuk oyuncağı 5, Kirli 3,
9 — Bir meyva 3, Yama 2,
10 — Uzak nidası 2, Silâhın bir yeri 5,
11 — Nemli 5,

YENİ NEŞRİYAT

İdare mecmuası

Dahiliye Vekâleti tarafından çıkarılan aylık "İdare„ mecmuasının 82 inci sayısı çıkmıştır. Bu sayıda Başvekil İsmet İnönü tarafından artırım ve yerli mallar haftasında söylenen söylev ile Dahiliye Vekilinin ekonomik ülkümüzü anlatan söylevi, kisveler kanunu, intihabı mebusanın bazı maddelerinin değişmesine dair kanun, hava seyir ve sefer beynelmilel sıhhî mukavelenamesi, kadastro ve tapu tahrir kanunu, tapu kanunu, uluslar arası çekirge mücadele mukavelenamesi ve ilkkânun 1934 te meclisçe kabul edilen kanun eklemeleri ve kararlar, İstanbul ve İzmir liman müdürlüklerinin vazifelerine ve mürakabelerine dair nizamnamenin metni vardır. Gayri Resmî kısmında Nacı Kıcman tarafından yazılan uluslar arası mahalli idare kongreleri adlı yazı bulunmaktadır.

"İdare„ bütün iş adamlarının lüzumunda kolayca müracaat edebilecekleri değerli bir mecmuadır. Münderecatının tanzim ve tertibinde gösterilen muvaffakiyet ayrıca işarete değer.

Büyük gazete

Büyük gazetenin 17 inci sayısı bugün renkli güzel bir kapak içinde zengin yazılarla çıkmıştır.

Bu nüshada, dünyanın yeni keşifleri hakkında enteresan bir yazı, meraklı tetrikalar, müsabakalar, sinema, tiyatro sahifeleri, haftanın vukuatına ait yazı ve resimler vardır. Her hafta daha mütekâmil bir şekilde çıkan Büyük gazete Türk mecmuacılığının en ileri nümunesidir. Okuyucularımıza tavsiye ederiz.

KARAMÜRSEL MENSUCAT ve Ticaret Anonim Şirketinden:

Karamürsel Mensucat ve Ticaret Anonim Şirketi hissedarlarının umum heyeti 1935 senesi Martının yirmi birinci perşembe günü saat onda Şirketin Süleymaniyede Taş Teknelerdeki fabrikası salonunda sureti adiyede senelik toplantıya davet olunur.

İŞBU TOPLANTIDA KONUŞULACAK İŞLERİN LİSTESİ :

1 — İdare Meclisi ve Murakıpler raporlarının okunması
2 — 1934 bilânçosile kâr ve zarar hesabının tetkik ve tasdikile İdare Meclisi ve murakiplerin ibrası
3 — İdare Meclisince hisse sahiplerine dağıtılması uygun görülüp teklif edilen 1934 senesi kârının kabaul ve tasdiki,
4 — İdare Meclisi azalarından müddetlerini dolduran üç azanın seçilmesi,
5 — Müddetlerini dolduran murakıplerin yerine bir murakıbın seçilmesi.

Asalet ve Vekâleten on hissesi olan hisse sahiplerinin toplantı gününden önce on gün içinde şirket merkezine gelerek dühuliye almaları ilân olunur.

İdare Meclisi Başkanı

İstanbul beşinci icra memurluğundan : Yorgi Kaplanoğluna Diyonis Vlahyotinin borcundan dolayı ihtiyaten haczedilen karyola kurutmasına mahsus alman malı kebir furunun satılmasına karar verilmiş olup Galatada Perşembepazarı Ömer sokağında 17 numaralı ardiyede 20-2-935 çarşamba günü saat on üçte açık artırma ile satılacağı ilân olunur. (8167)

VAPURCULUK
TÜRK ANONİM ŞİRKETİ
İSTANBUL ACENTALIĞI
Liman Han, Telefon: 22925.

Trabzon Postası
SAKARYA vapuru 19 ŞUBAT SALI günü saat 20 de Galata rıhtımından kalkacak. Gidişte Zonguldak, Tirebolu, Sinop, Samsun, Fatsa, Ordu, Giresun, Tirebolu, Görele, Trabzon, Rizeye uğrıyarak avdette ayni iskelelerle Sürmeneye uğrıyacaktır.

HALI TASFİYEDE İstanbul Türk Anonim Su şirketinden

Hali tasfiyede olan İstanbul Türk Anonim Su Şirketi eshamı hamillerine, 21 Şubat 1935 tarihinden itibaren sermayenin iadesine mahsuben 500 franklık beher sehim senedi için üçüncü tevzi olarak 25 frank verileceği ilân olunur.

Hissedarlar sehimlerini Galata'da Osmanlı Bankası veznesine ibraz ve banka dahi beher Türk lirası on iki frank altı santim hesabile sehimlerine isabet eden mebaliği tediye eyliyecektir.

Hissedarlara bu suretle yapılacak tediyat ibraz edilecek sehimlere bir damga vazetmek suretile gösterilecektir. Bu sehimlere numaralarını mübeyyin bir bordro raptedilecektir, ilerde icra edilecek tevziat için hissedarlar damgalanmış olan senetlerini muhafaza edeceklerdir.

Memaliki ecnebiyede ikamet eden hissedarların tediye için hangi müessese-ye müracaat edecekleri bilâhara ayrıca ilân edilecektir.

TASFİYE HEYETİ

İstanbul ikinci iflâs memurluğundan: Müflis Yuvan Murat oğluna ait ve Nikolaki Murat oğluna (15000) lira bedel mukabilinde birinci derecede ipotekli bulunan Fenerde Apdi subaşı mahallesinde Balat caddesinde kâin ve tamamına (41118,00 lira kıymet takdir edilen ve kayden mukaddema hane elyövm depo ve vaziyet sırasında Çiltik fabrikası olarak istimâl edilen mahallin yarı hissesi açık arttırmaya konulmuştur. Arttırmada şartnamesi 25-2-935 tarihiden itibaren dairemizde her kesin görebilmesi için açık bulundurulmuştur. 19 Mart 1935 salı günü saat 14 den 16 ya kadar İstanbul ikinci iflâs dairesinde müflis Yuvan Murat oğlu masası iflâs idaresi tarafından açık arttırma ile satılacaktır. Görülen kıymet üç yeminli ehli vukuf tarafından taktir edilmiştir. Arttırmaya iştirâk edecek olanlardan konan kıymetin yüzde 7,5 yedi buçuk nisbetinde teminat parası veya bir Millî banka teminat mektubu alınır. Satılacak mahallin vergi ve belediye resmi ve vakıf icaresi müşteriye aittir. Arttırma bedeli tahmin edilen kıymetin yüzde yetmiş beşini bulduğu taktirde o gün kat'i bırakılması yapılır. Aksi taktirde en son arttıranın taahhüdü bakı kalmak üzere arttırma on beş gün daha uzatılarak 3 Nisan 935 çarşamba günü aynı saatte kat'i tasfiye mecburiyeti olmasına binaen en çok arttırana ihalesi yapılacaktır. Bu iş için fazla malûmat almak isteyenlerin 934-85 numara ile dairemize müracaatları ilân olunur. (8173)

Sultanahmet sulh mahkemesi 1 ci hukuk hâkimliğinden : İstanbul belediyesi tarafından dava olunan Kasımpaşada Yahya Kâhya mahallesinde Yakup ağa sokağında (33) No. lu hanede Emin Ali hakkında açılan tahliyei mecür davası üzerine yazılıp gönderilen celpnameye kendisinin bulunamadığı ve semti meçhule gittiği mubaşir tarafından verilen meşruhata nazaran hakkında ilânen tebliğat ifasına ve mahkemenin de 11-3-935 saat 10,30 da talikine karar verilmiş ve meskûr günde mütea Ali Emin Ali mahkemeye gelmezse ve yahut bir vekil göndermediği halde hakkında giyaben muameleyi kanuniye yapılacağına mübeyyin tebliği havi ilândır. (8165)

Asliye mahkemeleri 2 ci yenileme bürosundan : İstanbul belediyesi ile Aksarayda İsmail ağa mahallesinde Camiişerif sokağında 4 No. lu hanede Mustafa bin Abdullah ile kefili Çarşuyi kebirde Bedesten kapısı yanında 77, 79 No. da tüccar Mehmet Remzi bin Ali arasındaki davanın yenilenmesi esnasında müddealeyhlerin ikametgâhlarının meçhuliyeti hasebile ilânen tebliğat icrasına karar verilmiş olduğundan tetkikatın icra kılınacağı 3-4-935 tarihinde saat 10 da Büroda hazır bulunmaları lüzumu tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur. (8166)

Doktor
HORHORUNİ
Eminönü Valde kıraathanesi yanında
Tel: 24131
923

İstanbul birinci iflâs memurluğundan: Müflis eczayi tıbbiye ve kimyeviyye Türk anonim şirketine ait Kuzguncukta Bostancı başı Apdullah mahallesinin eski 93, 73, 73 yeni 50, 73, 73 numaralarla murakkam evvelce arsa ve antrepo iken elyevm Eczayi tıbbiye ve kimyeviyye fabrikası olup hududları ve mesahaları malûm ve muayyen (32155) otuz iki bin yüz elli beş lira kıymeti muhammeneli arsa ve üzerindeki fabrika binasile sair müştemilâtı ve fabrika içinde mevcut olup 11-4-934 tarihli raporda münderiç (14510) on dört bin beş yüz on lira elli beş kuruş kıymeti muhammeneli ve müfredat ve cins ve evsafı mezkûr raporda yazılı makine, alât, edevatı bir şartname ile; Kazalik şirketi mezkûrün mutasarıf olduğu Kuzguncukta aynı mahallede ve aynı sokakta eski 63, 73, 73 yeni 50, 73, 73 numaralı (4432) dört bin dört yüz otuz iki lira kıymeti muhammeneli ve içinde kuyusu ve diğer müştemilâtı bulunan bostan mahalli diğer bir şartname ile açık arttırmaya çıkarılmıştır. Ziraat bankasına birinci derecede ipotek olan her iki kısım menkul ve gayri menkullerin açık arttırması 19 Mart 935 salı günü saat ondan on ikiye kadar devam etmek üzere Sirkecide Yeni Postahanenin İstanbul adliyesine tahsis olunan kısmında kâin birinci iflâs dairesinde Müflis Şirketin masa mümessilliğince yapılacaktır. O gün arttırma tahmin edilen kıymetin yüzde 75 şini bulmadığı takdirde en son arttıranın taahhüdü bakî kalmak üzere 2 Nisan 935 salı günü aynı saatlerde ikinci arttırması icra ve kat'i bırakılması yapılacaktır. Arttırmaya iştirâk edecekler yüzde yedi buçuk nisbetindeki teminatı nakit veyahut millî bir banka mektubu olarak verecektir. Üzerinde bırakılma tarihinden itibaren sarfı lâzım gelen rusum ve harç ve dellâliye ve sair masraflar müşteriye aittir. Şartnameler görülmek üzere ilân tarihinden itibaren her gün dairede açık bulundurulacaktır. Fazla izahat almak isteyenlerin 934-3 dosya numarasile memuriyetimize müracaat etmeleri ilân olunur. (8190)

ZAYİ — Kasımpaşa şubesinden almış olduğum askerlik terhis tezkeremi zayi ettim. Yenisini alacağımdan hükmü yoktur. Kasımpaşada Çatma Mesçit Toz Koparanda 15 numeroda 315 doğumlu Hüseyin oğlu Ahmet. (8162)

Deniz yolları
İŞLETMESİ
Acenteleri : Karaköy Köprübaşı
Tel. 42362 — Sirkeci Mühürdarzade Han. Tel. 22740

AYVALIK YOLU
MERSİN vapuru 16 Şubat CUMARTESİ günü akşamı saat 19 da İzmire kadar. (768)
1215

İZMİR SÜR'AT YOLU
GULNIHAL vapuru 19 Şubat SALI günü saat 11 de Galata rıhtımından kalkarak doğru İzmir'e gidip dönecekdir.
Not :
Yalnız bu haftaya mahsus olmak üzere İskenderiye postası yapılmıyacakdır. (801)

İstanbul dördüncü icra memurluğundan : Tamamına üç bin altı yüz yetmiş altı lira kıymet takdir edilen Boğaziçinde Ortaköyde Portakal sokağında eski 39 yeni 49 No. lu maa bahçe ahşap hane tamamı elli altı hisse itibarile kırkdört hissesi açık artırmaya çıkarılmış olup 12-3-935 günlemecinde şartanamesi divanhaneye asılarak 23-3-935 günlemecine rastlayan cumartesi günü saat 14 ten 16 ya kadar dairemizde satılacaktır. Artırmaya iştirâk için yüzde 7,5 teminat akçesi alınır. Müterakim vergi, belediye ve vakıf icareleri müşteriye aittir. Artırma bedeli hisseye isabet eden mühammen kıymetin yüzde 75 ni bulduğu takdirde ihalesi yapılacaktır. Aksi halde en son artıranın taahhüdü bakı kalmak üzere artırma onbeş gün daha uzatılarak 7-4-935 günlemecine rastlayan pazar günü ayni saatta mezkûr hisse en son artırana ihale edilecektir. 2004 No. lu icra ve iflâs kanunun 126 mcı maddesi mucibince ipotek sahibi alacaklılarla diğer alâkadarların ve irtifak hakkı sahiplerinin dahi ayni menkul üzerindeki haklarını, hususile faiz ve masrafa müteallik iddialarını evrakı müsbitelerile birlikte (20) gün içinde bildirmeleri şarttır. Aksi halde hakları tapu sicillerile sabit olmayanlar satış bedelinin paylaşmasından hariç kalırlar. Bu hususta daha fazla bilgi edinmek isteyenlerin 34-4210 dosya numarasile dairemize müracaat etmeleri ilân olunur. (8164)

ZAYİ — 14044 sicil numerolu ehliyetnamemi zayi eylediğimden ve yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur. (8161) Mehmet oğlu İsmail

Maliye Vekâletinden:

Darp edilmekte olan Gümüş paralardan Dört Milyon liralık kısmı az bir zaman zarfında tamamen tedavüle vazedilmiş olacağından eski gümüş paraların 1 Şubat 1936 tarihinden itibaren her hangi bir kıymetle mübadele vasıtası olarak kullanılmıyacağı hilâfına hareket edenler hakında kanunî takibat yapılacağı 2257 No. lu kanunun sekizinci maddesi mucibince ilân olunur. (558) 977

Tacirlere mühim ilân
İstanbul ticaret ve sanayi odasından

1934 ve daha evvelki seneler oda ücreti kaydiyelerinin 1935 senesi Mart nihayetine kadar cezasız olarak tahsiline oda meclisince karar verilmiş olmakla bu ücretlerini henüz vermemiş olanların şimdiden oda a müracaatla borçlarını ödemeleri lüzumu ilân olunur. (817)

İnhisarlar Umum Müdürlüğünden:

1.— Akhisar'da yapılacak (21774) lira (47) kuruş bedeli keşifli yaprak tütün kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

2.— Eksiltme şartnamesi ve projeleri (109) kuruş mukabilinde Cibalide Levazım ve Mubayaat Şubesi Nakit Muhasipliğinden ve İnhisarlar Manisa Müstakil Müdürlüğünden alınacaktır.

3.— Eksiltme 11 Mart 935 pazartesi günü saat 15 de Cibalide Alım, Satım Komisyonunda icra edilecektir.

4.— Teklif mektupları kanundaki hükümlere göre yukarda tayin edilen gün ve saatten bir saat evveline kadar Komisyon Reisine makbuz mukabilinde verilmelidir.

5.— Eksiltme şartnamesinin mahsus maddesinde yazılı şeraiti haiz olanların arasında yapılacaktır.

6.— Talip olanların yüzde 7,5 muvakkat güvenme parası olan (1633) lira ile birlikte müracaatları. (745)

23 aded alttan sürme araba :

Şartnamesi mucibince pazarlıkla satın almacaktır. Vermek isteyenlerin 3-3-935 pazar günü saat 14 de yüzde 7,5 güvenme paralarile Cibalide Levazım ve Mubayaat Şubesine gelmeleri. (730)

Adana Belediye Reisliğinden:

Belediyemiz için bir makina mühendisi almacakdır. Yüksek makina tahsili görmüş ve tecrübe sahibi mühendislerin tercümei hal ve vesika suretlerile birlikte müracaatları ilân olunur. (782) 1219

Askerî Fabrikaları İhtiyaçlarına

Askerî Fabrikaları için aşağıda cins ve miktarları yazılı malzeme isimleri hizalarında gösterilen tarihlerde ayrı ayrı pazarlıkla satın alınacağından vermek isteyenlerin mezkûr günlerde saat 14 de Bakırköy Barut Fabrikasında eksiltme ve arttırma komisyonuna müracaatları. (738) (790)

100 metre bezli lâstik boru "Dahilî kutru 3/4 parmak„	21 Şubat 935 saat 14
100 metre bezli lâstik boru "Dahilî kutru 1/2 parmak „	
120 metre bezli lâstik boru "Haricî kutru 19 mm. ve cidar kalınlığı 3 mm.„	
3 adet Terazi "Amerikan sistemi, otomatik ve asgarî 10 gram azamî 50 kilo tartar „	23 Şubat 935 saat 14
5 adet Kara Elmas " 500 mm. lik kuturdaki taşları zımpara edecek ve bir kart ayarında yarım kıratlık„	
100 adet Potrel " beheri 3,20 metro boyunda 16 lık„	24 Şubat 935 saat 14
2 top pirinç tel kafes N. 10	25 Şubat 935 saat 14
2 „ „ „ „ 12 Enleri 80 santimetre olacaktır.	
2 „ „ „ „ 18	
2 „ „ „ „ 20	
2 „ „ „ „ 36	
5 „ „ „ „ 08	

Öksürükler çok defa tehlikeli hastalıklar gösterir
KATRAN HAKKI EKREM
Bu tehlikelerin önüne geçerek öksürükleri keser ve müzmin bronşitler ile [illegible] nezlelerini kat'iyyen geçirdiği gibi nefes darlığına da çok faydası vardır.

Türkiye Ziraat Bankasından:

Ankarada Bankamız Fen servisinde çalıştırılmak üzere 1 fen memuru ile bir daktilo alınacaktır.

1 — Fen memurunun mensucat, makine veya başka bir fen tahsili yapmış ve tecrübe görmüş olması ve eyi almanca bilmesi şarttır.

2 — Daktilonun orta tahsili yapmış olması ve eyi Almanca bilmesi lâzımdır. İlâveten Fransızca bilenler ve Lise mezunları tercih olunur. İsteklilerin 21 Şubat 1935 perşembe akşamına kadar Ankarada Bankamız memurin Müdürlüğüne ve İstanbulda Şubemize müracaatları. (793)

Gedikpaşada İstanbul Jandarma Satınalma Komisyonundan:

1—Jandarma Eşya ve Levazım anbarı anbalaj ihtiyacı için iri li ufaklı bin beşyüz dane [illegible] sandık ve yüz elli kilo balya ipi ve elli kilo balya sicimi ve yüz kilo çivi açık eksiltme ile satın alınacak ve eksiltmesi 5 Mart 935 Salı günü saat on beş te Gedikpaşada Jandarma eşya ve Levazım anbarı binasındaki komisyonumuzda yapılacaktır.

2 — Bu malzemenin hepsinin tasarlanmış bahası (1435) lira (98) kuruş ve ilk teminatı (107) lira (70) kuruş olup sandıklarla ip ve sicim ve çivinin ayrı ayrı tasarlanmış bahaları ve ilk teminatları da şart kâğıdında yazılıdır.

3 — Hepsinin bir istekliye ihalesi caiz olduğu gibi sandıkların bir ve diğer kalemlerin bir veya bir kaçının ayrı ayrı isteklilere de ihalesi gerek olduğundan isteklilerin isteyecekleri kalemlere ait ilk teminat mal sandığı makbuzu veya banka kefalet mektubu ve hüviyet cüzdanlariyle beraber yukarıda gösterilen gün ve saatte komisyonumuza gelmeleri lâzımdır.

4 — Şartkâğıdı parasız komisyonumuzdan alınabilir. (783)

İstanbul Posta T. T. Paşmüdürlüğünden:

Saygılı halkımıza yeni bir kolaylık olmak üzere memleketimiz içindeki şehirler ve ecnebi memleketler arası telefon konuşmaları için İstanbul, Beyoğlu ve Kadıköy cihetlerinde hususî muhavere odaları hazırlanarak 15-2-935 tarihinden itibaren emre amade bulunmuşdur. İsteklilerin İstanbul, Beyoğlu ve Kadıköy Posta T. T. merkezleri telgraf gişelerine müracaatları. (798)

İstanbul Millî Emlâk Müdürlüğünden:

Buğaz içinde Rumeli Kavağında iskele karşısındaki tabya ile Anadolu kavağında Macar ve Rumeli kavağı ile Yeni mahalle arasındaki telli tabyalar civarındaki Çiroz kurutma tarlaları parası birden ve peşin verilmek şartiyle bir mevsim için açık arttırma usuliyle ayrı ayrı kiraya verilecektir. İsteklilerin ve şeraitini öğrenmek isteyenlerin 20-2-935 çarşamba günü saat on dörtte pey akçeleriyle müracaatları. (M.) (577)

İSTANBUL BELEDİYESİ İLANLARI

Karaağaç müessesatı müştemilâtından 60 numaralı bağırsakhane 2 sene müddetle kiraya verilmek üzere açık arttırmaya konulmuştur. Senelik kirası 2000 liradır. Muvakkat teminatı 300 liradır. Şartnamesi Levazım Müdürlüğünden parasız alınır. Arttırmaya 2490 numaralı kanunda yazılı vesikalarla 4-3-935 pazartesi günü saat 15 de Daimî Encümende bulunmaları. (805)

Yeniköyde nahiye merkezinde Simidci sokağında cumartesi günleri pazar kurulacağı ilân olunur. (803)

Katran kullananlar: Yalnız KANZUK markalı **Pelesenkli Katran Eksirini** TERCİH EDİNİZ

Asipirol Necati Grip, nezle. baş ve diş ağrılarının kat'î ilâcıdır. Deposu: Bahçekapıda **Salih Necati** Ecza nesi 833

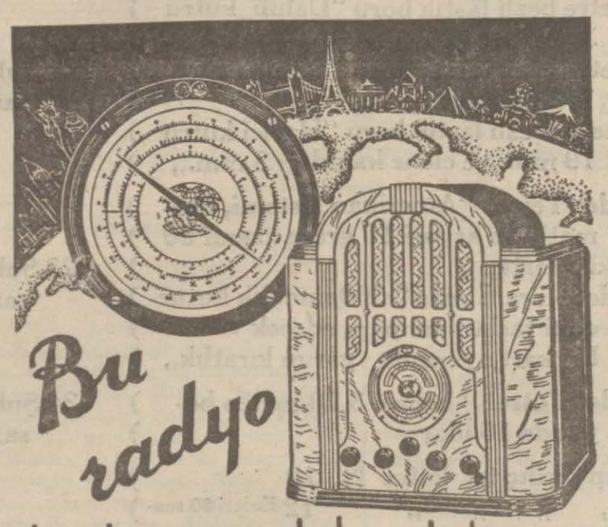

ile dünyayı dolaşabilirsiniz

Çok asrî bir hututa malik bir möble dahilinde mevzu bu ahize sekiz lâmbalı, ve yirmi adet tuli mevce göre ayar edilmiş devreli, 15 metreden 20000 metreye kadar alan bu ahize, radyo ve müzik fenninin en son tekâmülâtını nefsinde cemetmiştir.

Yüksek tevettürlü hususî devreli bir pentod ve değişen hassasiyeti e müşterek çalışan antifeding lâmbaları vasıtasile makinenin her tuli mevcde aynı mükemmel randımanı vermesini temin eder.

HAKİKİ RADYO

SAHİBİNİN SESİ RADYO

210 İstiklâl caddesi, Beyoğlu

Türkiye İş Bankası İdare Meclisinden:

Alelâde Umumi Heyetin çağırılması

Esas nizamnamemizin 45 inci maddesine tevfikan hissedarlar Umumi heyeti, 24 Mart 1935 pazar günü saat üçde Ankarada Bankanın Merkezinde alelâde olarak toplanacağından Muhterem Hissedarlarmızın muayyen gün ve saatte bu toplantıda hazır bulunmaları rica olunur.

Esas nizamnamemizin 49 uncu maddesi mucibince gerek asaleten, gerek vekâleten 50 hisseye sahip olan hissedarlar umumi heyete iştirak edebilirler. Ancak vekillerin de şahsen hissedar ve rey sahibi olmaları lâzımdır. Hissedarlar hamil oldukları hisse senetlerinin miktar ve numaralarını gösteren bir cetveli mezkûr nizamnamenin 50 inci maddesi hükmüne göre ve hissedarlardan birini tevkil suretile umumi heyete iştirak edecek olanlar dahi mevzubahs cetvelden başka Merkezi İdare ve şubelerimizden alabilecekleri vekâletnameyi içtima gününden bir hafta evvel şubelerimize vereceklerdir.

Müzakere ruznamesi aşağıda yazılıdır :

1 — İdare Meclisi ve mürakipler raporunun okunması,
2 — 934 senesi bilânçosunun tasdiki ve İdare Meclisinin ibrası,
3 — Temettüün taksimi suretinin ve tevzii tarihinin tesbiti,
4 — 935 senesinde İdare Meclisi azalarına verilecek ücretin tayini,
5 — 935 senesi mürakiplerinin seçilmesi,
6 — 934 senesi mürakiplerine verilecek ücretin tayini.

1254

Nafıa Bakanlığından:

Vekâlet ihtiyacı için muhammen bedeli 2135 lira olan 100 ton yerli Kok Kömürü Haydarpaşada vagonda teslim şartile pazarlıkla eksiltmeye konulmuştur.

Pazarlık 4 Mart 935 tarihine rastlayan Pazartesi günü saat 15 de yapılacaktır.

İsteklilerin ticaret odası vesikası ve 160, 13 liralık muvakkat teminatlarımın malsandığına yatırıldığına dair olan makbuz veya nümunesine uygun banka teminat mektubu ile birlikte aynı gün ve saatte Komisyonda bulunmaları lâzımdır.

İstekliler bu husustaki şartnameleri parasız olarak Ankara'da Bakanlık Malzeme Müdürlüğünden alabilirler. (799)

Diyarbekir Belediyesieden:

1 — (73857) lira 93 kuruş bedeli keşifli Diyarbekir şehri elektrik tesisatına aid su kanalı, baraj, Santıral ve üç muhavvile merkezi binası inşaatı şartnamesi mucibince kapalı zarf usulile 31 İkincikânun 935 tarihinden itibaren otuz iki gün müddetle münakasaya konulmuşdur.

2 — Bu inşaata aid pilân, model, şartname harita ve diğer evrak 20 lira bedel mukabilinde Diyarbekir Belediyesinden alınacakdır.

3 — Münakasa 4 Mart 935 pazartesi günü saat on ikide Diyarbekir Belediye dairesinde yapılacakdır.

4 — İstekliler keşif bedelinin elli bin liraya kadar yüzde yedi buçuğu ve mütebakisinin yüzde beşi nisbetinde (Arttırma ve eksiltme ihale kanununun 17 nci maddesinde yazılı) muvakkat teminat verecekdir.

5 — Teklif mektubları 4 Mart 935 pazartesi günü saat on ikiye kadar Diyarbekir Belediye dairesinde Belediye Encümenine verilecekdir. (800)

Istanbul Haricî Askerî Kıtaat ilânları.

11 Şubat 935 te pazarlıkla alınacağının duyurulması istenen (850) adet yün eldivenin miktarı 1540 adede çıkarılmıştır. Pazarlığı 25 Şubat 935 pazartesi günü saat 14 de İzmitte Fırka binasındaki satınalma komisyonunda yapılacakdır. Tutarı 847 liradır. Kati teminatı 127 liradır. İzmitte satınalma komisyonunda tutulan nümune görülebilir. İsteklilerin belli gün ve saatte ticaret odasına kayıtlı olduğunu gösterir vesikasiyle gelmeleri. (788 (654) 1061

* * *

Kırıkkalede San'atlar Mektebi binası yeni tediye şartlarına göre kapalı zarfla ihalesi yapılmak üzere eksiltmeye konmuşdur. Keşif bedeli : 67589 lira 35 kuruşdur. Şartname ve keşif evrakı 338 kuruşluk Maliye vezne makbuzu mukabilinde Vekâlet İnşaat Şubesinden verilecekdir. İhalesi : 6-3-935 çarşamba günü saat on birde Komisyonumuzda yapılacakdır. Muvakkat teminatı : 4629 lira 47 kuruşluk banka mektubu veya maliye vezne makbuzudur. Eksiltmeye girecekler 2490 numaralı kanunla şartnamede istenen bedelleri teminat ve teklif mektublarile birlikde ihale günü en son saat 10 a kadar Komisyonumuz Reisliğine verilmiş bulunacakdır. (793) (810)

* * *

Kapalı zarfla 7 Mart 935 de ihalesi ilân edilen Yüzbin tane portatif Çadır için yeni şartname yapılmakta olduğundan eksiltme günü yeniden yapılacak ilânlarla bildirilecektir (794) (811)

937

UFACIK KUMBARADAN DÜNYA KADAR BÜYÜK SERVET DOĞAR

ADAPAZARI

Türk Ticaret Bankası

Merkezi: Ankara

Tamamı ödenmiş sermayesi:

2,200,000 Türk Lirası

Türkiyenin her yerinde şube ve muhabirleri vardır.

Her nevi Banka muamelâtı yapar.

İstanbul Şubesi: Telefon 22042
Galata Şubesi Telefon 43201

823

BÜYÜK

Tayyare Piyangosu

18 inci Tertip 5 inci Çekiş

11 Mart 1935 de dir.

Büyük ikramiye: **30,000** Liradır

Ayrıca 10.000, 4.000, 3.000 liralık ikramiyeler ve 20.000 liralık mükâfat vardır.

1241

Gedikpaşada Istanbul Jandarma Satınalma Komisyonundan:

1 — Jandarma efrad yatakları için tutulan nümunesi gibi yerli Dört bin kilo pamuk açık eksiltme ile satın alınacak ve eksiltmesi 24 Şubat 935 pazar günü saat on beşte Gedikpaşada Jandarma anbarı binasındaki komisyonumuzda yapılacakdır.

2 — Tasarlanan bahası İki Bin Yüz Yirmi ve ilk teminatı Yüz elli dokuz liradır.

3 — Şart kâğıdı parasız komisyonumuzdan alınabilir.

4 — İsteklilerin ilk teminat mal sandığı makbuzu veya Banka kefalet makbuzu ve hüviyet cüzdanlariyle beraber yukarıda gösterilen gün ve saatte komisyonumuza gelmeleri.

(639) 1064

Gedikpaşada İstanbul Jandarma Satın Alma Komisyonundan:

1 — Jandarma Hayvanları Eğer takımlarının unarılmasında kullanılmak üzere Otuz kilosu üzengilik ve kırk kilosu dizğin kolu ve göğüslüklük ve kırk beş kilosu tartı kayışlık olmak şartiyle ve mevcut nümuneleri gibi yerli mamûlâtı (Yüz onbeş) kilo birinci nev'i sarı sabunlu kösele ve (Bir) kilo balmumu ve (Yüz) kilo keçi kılı ve (Yirmi) kilo saraç ipliği ve (Yedi yüz) adet döğme üzengi tokası ve (Üç yüz) adet dökme dizğin kolu tokası ve (Altmış) metre teyeltilik bez açık eksiltme ile satın alınacak ve eksiltmesi 20 Şubat 935 çarşamba günü saat On beşte Gedikpaşada Jandarma eşya ve levazım anbarı binasındaki komisyonumuzda yapılacaktır.

2 — Bu malzemenin hepsi için tasarlanan baha (Beşyüz seksen üç) lira (Doksan) kuruş ve hepsinin ilk teminatı (Kırk üç) lira (Seksen) kuruş olup her cinse ait olan bahaları ile ilk teminatlarıda şart kağıdında ayrı ayrı yazılıdır.

3 — Hepsinin bir istekliye veya bir veya bir kaç cinsinin ayrı ayrı isteklilere ihalesi gerek olan bu malzeme isteklilerinin isteyecekleri cinslere ait ilk teminat mal sandığı makbuzu veya Banka kefalet mektubu ve hüviyet cüzdanı ile beraber yukarda gösterilen gün ve saatte komisyonumuza gelmeleri.

4 — Şart kâğıdı komisyonumuzdan parasız alınabilir.

(589) 982

Maliye Bakanlığından:

İstanbulda istihdam edilmek üzere Maliye Bakanlığınca 250 lira ücretli iki 150 lira ücretli iki, 120 lira ücretli 4 hesap mütehassısı alınacaktır. Mütehassıslar imtihanla seçilecektir. Taliplerin Yüksek tahsil görmüş, Maliye müfettişliğinde, Divanı muhasebat birinci sınıf murakipliğinde veya azalığında veya malî veya ticarî müesseelerde en az beş yıl muvaffakiyetle çalışmış olmaları, muhasebe usullerine, vergi ve ticaret kanunlarına vakıf bulunmaları şarttır. İmtihan Ticaret usulü defterisiyle Ticarî hesaptan yapılacaktır. İsteyenlerin kanunî şartları haiz olduğuna dair vesikaları ve bulundukları vazifelere ait eyi hizmet şahadetnameleri ve fotoğraflariyle birlikte 25-2-935 pazartesi günü akşamına kadar Beyoğlu tahakkuk müdürlüğüne müracaatları. İmtihan 27-2-935 çarşamba günü saat 10-12 ve 14-18 de yapılacaktır. (729) 1170

Umumî Neşriyat ve Yazı işleri müdürü Etem İzzet BENICE
Gazetecilik ve matbaacılık T. A. Ş.